

Vnímání migrační krize občany České republiky

Sandra Janeková

Bakalářská práce
2017

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta humanitních studií

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně

Fakulta humanitních studií

Ústav zdravotnických věd

akademický rok: 2016/2017

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Sandra Janeková**
Osobní číslo: **H14008**
Studijní program: **B5350 Zdravotně sociální péče**
Studijní obor: **Zdravotně sociální pracovník**
Forma studia: **kombinovaná**

Téma práce: **Vnímání migrační krize občanů České republiky**

Zásady pro vypracování:

Studium odborné literatury.
Vymezení pojmů a teoretických východisek v oblasti migrace a uprchlictví.
Příprava metodiky průzkumné části.
Realizace průzkumu kvantitativní metodou dotazníkového šetření.
Zpracování, vyhodnocení a interpretace získaných dat.
Prezentace výsledků šetření a jejich shrnutí.

Rozsah bakalářské práce:

Rozsah příloh:

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam odborné literatury:

DRBOHLAV, Dušan et al. Migrace a (i)migranti v Česku. Praha: Alena Miltova-Slon, 2010, 205 s. ISBN 978-80-7419-039-1.

HLINČÍKOVÁ, Miroslava et al. Migranti v meste. Prítomní a (ne)viditelní. Bratislava: Inštitút pre verejnú otázku, Centrum pre výskum etnicity a kultúry, 2014, 123 s. ISBN 978-80-89345-47-2.

HOKOVSKÝ, Radko a Jiří KOPAL. Politics and policies of integration in Austria, Hungary, Czechia, Denmark and at the EU level. Brno & Praha: League of Human Rights & European Values Think Tank, 2013, 401 s. ISBN 978-80-87414-12-5.

Integrácia utečencov a používanie ukazovateľov: dôkazy zo strednej Európy. Budapešť: Úrad vysokého komisára OSN pre utečencov, Regionálne zastúpenie pre strednú Európu.

RAKOCZYOVÁ, Miroslava a Robert TRBOLA. Institucionální podmínky sociální integrace cizinců v ČR II. Praha: NK Praha, 2011, 254 s. ISBN 978-80-87474-20-4.

Vedoucí bakalářské práce: **PhDr. Lucia Slobodová, Ph.D.**

Ústav zdravotnických věd

Datum zadání bakalářské práce: **9. prosince 2016**

Termín odevzdání bakalářské práce: **19. května 2017**

Ve Zlíně dne 9. prosince 2016

doc. Ing. Anežka Lengalová, Ph.D.
děkanka

Mgr. Zlatica Dorková, Ph.D.
ředitelka ústavu

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Beru na vědomí, že

- odevzdáním bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby⁽¹⁾;
- beru na vědomí, že bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému dostupná k nahlédnutí;
- na moji bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3⁽²⁾;
- podle § 60⁽³⁾ odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- podle § 60⁽³⁾ odst. 2 a 3 mohu užít své dílo – bakalářskou práci - nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- pokud bylo k vypracování bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky bakalářské práce využít ke komerčním účelům.

Prohlašuji, že

- elektronická a tištěná verze bakalářské práce jsou totožné;
- na bakalářské práci jsem pracoval samostatně a použítou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.

Ve Zlíně 10.2.2017

(1) Zákon č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, § 47b Zveřejňování závěrečných prací.

(2) Vysoká škola nezávisle zveřejňuje diplomové, bakalářské a rigorózní práce, u kterých proběhla obhajoba, včetně prací oponentů a výsledků obhajoby prostřednictvím databáze kvalifikačních prací, kterou spravuje. Zároveň zveřejňuje stanoví matně předpis vysoké školy.

(2) Disertační, diplomová, bakalářská a rigorózní práce odebrané uchazečem k obhajobě musí být odevzány před konáním obhajoby svezřejností k nahlášení veřejnosti v místě určené valdávácím předpisem vysoké školy nebo není-li tak určeno, v místě pracovního umístění školy, kde se má konat obhajoba práce. Každý si může se svezřejností práce seznámit na své náklady výřizem, opisy nebo rozmnožením.

(3) Platí, že odebráním práce autor souhlasí se svezřejněním své práce podle tohoto zákona, bez ohledu na výsledek obhajoby.

2) zákon č. 111/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 35 odst. 3;

(2) Do práva autorského také nezahrnuje škola nebo školství či vzdělávací zařízení, ačkoliv nikoli za účelem převzetí nebo nepřevzetí hospodářského nebo obchodního prospěchu k výuce nebo k vlastní potřebě dílo vytvořené žákem nebo studentem ke využití školních nebo studijních povinností vyplývajících z jeho právního vztahu ke škole nebo školství či vzdělávacího zařízení (školní dílo).

3) zákon č. 111/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 60 Školní dílo;

(1) Škola nebo školství či vzdělávací zařízení mají za obvyklých podmínek právo na umístění licenční zmlouvy o užití školního díla (§ 35 odst.

3). Odepřít-li autor takového díla užití svému bez vědomí držitele, mohou se tyto usoly domáhat nahrazení chybějícího projevu jeho vůle z soudu. Ustanovení § 35 odst. 3 rástává nedotčeno.

(2) Není-li sjednáno jinak, může autor školního díla své dílo užit či poskytnout jinému licenci, není-li to v rozporu s oprávněnými zájmy školy nebo školství či vzdělávacího zařízení.

(3) Škola nebo školství či vzdělávací zařízení jsou oprávněny požadovat, aby jim autor školního díla z výřizku jím dotečeného v rozsáhlosti a užitím díla či poskytnutím licence podle odstavce 2 přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložil, a to podle ohlednosti až do jejich skutečné výše; přitom se přihlédne k výši výřizku dotečeného školou nebo školství či vzdělávacím zařízením z užití školního díla podle odstavce 1.

ABSTRAKT

Bakalářská práce se zabývá stále aktuální problematikou migrace a uprchlictví. Je zaměřena na informace o této problematice a informovanosti občanů České republiky. Teoretická část se zabývá pojmy spojenými s migrační krizí a migranty a popisuje českou migrační a azylovou politiku. Dále práce popisuje sociální práci s migranty. Praktická část bakalářské práce je zaměřena na kvantitativní výzkum týkající se vnímání migrační krize občany České republiky. Výzkum byl prováděn dotazníkovým šetřením.

Klíčová slova: migrace, kulturní konflikt, rasismus, xenofobie, islám, migrační politika, azylová politika, sociální práce s migranty.

ABSTRACT

The bachelor thesis deals with the still actually problematics of migration and refugees. It focuses on information about this problematice and awareness of citizens of the Czech republic. The theoretical part deals with the concepts of migratory crisis and migrants and describes migration and asylum policy of Czech republic. The thesis, further, describes the social work with migrants. The practical part of the bachelor thesis is focused on quantitative research on the perception of the migration crisis by citizens of the Czech republic. The research was carried out by questionnaire survey.

Keywords: migration, cultural conflict, racism, xenophobia, islam, migration policy, asylum policy, social work with migrants.

Poděkování

Chtěla bych poděkovat své rodině a přáteli za podporu a trpělivost při studiu. Dále bych chtěla poděkovat paní PhDr. Lucii Slobodové, Ph.D. za cenné rady, čas a její ochotu, které mi poskytla při konzultacích na mé bakalářské práci.

Prohlašuji, že odevzdaná verze bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

OBSAH

ÚVOD	9
I TEORETICKÁ ČÁST	10
1 HISTORIE MIGRACE VE SVĚTĚ	11
1.1 O MIGRACI	13
1.1.1 Příčiny migrace	14
1.1.2 Kulturní konflikt, rasismus, xenofobie.....	16
1.2 MENŠINY A MIGRANTI V ČESKÉ REPUBLICE	17
1.2.1 Ukrajinci.....	18
1.2.2 Vietnamci	18
1.2.3 Poláci.....	19
1.2.4 Arabové	19
1.3 MUSLIMOVÉ V ČESKÉ REPUBLICE	19
1.3.1 Islám.....	20
1.3.2 Islámské právo	22
2 MIGRACE V MODERNÍ HISTORII	25
2.1 VLIV MÉDIÍ NA VNÍMÁNÍ MIGRAČNÍ KRIZE.....	25
2.2 MIGRACE JAKO VÝDĚLEČNÁ ČINNOST	26
2.3 UPRCHLÍCI A NEMOCI	27
2.4 MIGRAČNÍ POLITIKA ČESKÉ REPUBLIKY	28
2.4.1 Azylová politika	30
2.4.2 Azylová zařízení.....	31
2.5 SOCIÁLNÍ PRÁCE S MIGRANTY	32
II PRAKTICKÁ ČÁST	36
3 VÝZKUM	37
3.1 CÍL VÝZKUMU	37
3.2 HYPOTÉZY.....	37
3.3 DRUH VÝZKUMU	38
3.4 METODY VÝZKUMU.....	38
3.5 VÝZKUMNÝ VZOREK	38
3.6 REALIZACE VÝZKUMU	38
4 VÝSLEDKY ŠETŘENÍ	40
4.1 OVĚŘENÍ HYPOTÉZ	55
4.2 DISKUZE.....	74
ZÁVĚR	76
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	77
SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK	82
SEZNAM OBRÁZKŮ	83
SEZNAM GRAFŮ	84
SEZNAM PŘÍLOH	87

ÚVOD

Migrace je problém, který není nový a vyskytuje se v historii dějin celého světa již od pradávna, právě díky migraci žijeme tam, kde žijeme. Kdyby praotec Čech nedovedl svůj kmen k hoře Říp, pravděpodobně žádná Česká země by nikdy nevznikla. Právo na migraci má každý z nás a nikdo nám ji nemůže zakázat. Díky nepokojům a válečným konfliktům na Blízkém východě a Africe, je nuceno ze svých domovů odcházet stále více lidí. Ovšem jsou to taková množství, která nelze přehlédnout a je potřeba, abychom se s tím, nejen mi Česká republika, ale i Evropa zvládli vypořádat tak, aby byli spokojeni všichni. Lidé, kteří míří do Evropy, utíkají z domovů ať už kvůli ekonomickým či válečným problémům. Migranti z těchto částí světa si vybírají především bohaté země, jako jsou Německo, Francie, Dánsko a Anglie, kde žijí početné muslimské komunity. Ovšem tisíce migrantů při cestě za vidinou lepšího života, o ten svůj přijde, při často nebezpečných cestách po moři nebo namáčkání v dodávkách.

V mém okolí se často vyskytují názory, že nám chtějí vzít práci, přinášejí nemoci, chtějí nás islamizovat a narušit naši společnost. Migrace a problémy s ní spojené jsou v současnosti velmi medializované a ve společnosti často diskutované téma. Mě osobně rovněž nenechávaly tyto diskuze v okolí chladnou a chtěla jsem se o této problematice dozvědět víc. Z toho důvodu, jsem si zvolila jako téma své bakalářské práce vnímání migrační krize občanů České republiky.

V první kapitole bakalářské práce se seznámíme s historií migrace, vymezíme pojmy a popíšeme nejpočetnější menšiny v České republice. Protože se práce týká soudobé migrační krize, najdeme v ní podkapitulu o muslimech v Česku, islámu a islámském právu.

Druhá kapitola se týká vlivu médií na naše vnímání migrační krize, nastíním v ní přehled migrační a azylové politiky a v neposlední řadě se zaměřím i na sociální práci s migranty.

Cílem této bakalářské práce je podat ucelený obraz o výše zmíněné problematice. V praktické části dotazníkovým šetřením zkoumám, jak čeští občané vnímají migrační krizi.

Mé osobní přání k této bakalářské práci je, aby čtenáře seznámila s daným problémem a poskytla mu cenné informace v oblasti migrace a také pohled občanů České republiky na ni.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 HISTORIE MIGRACE VE SVĚTĚ

„Homo migrans“ existuje stejně dlouho jako „Homo sapiens“, neboť pohyb z místa na místo patří k podmínkám lidského bytí podobně jako zrození, nemoc a smrt. Migrace jako sociální procesy jsou – pokud si odmyslíme útěky a nucené migrace – odpovědí na více či méně komplexní ekonomické, ekologické, sociální a kulturní podmínky existence člověka. Dějiny migrací jsou proto součástí obecných dějin a jen na jejich pozadí je lze pochopit.

Klaus J. Bade

Migrace je takřka tak stará jako lidské dějiny a rozhodně nepředstavuje jen negativní nebo výrazně abnormální jev. Prostřednictvím migrace byly osídleny nové kontinenty a vytvořila se současná politická, etnická a kulturní mapa světa. Pro příslušníky prehistorických loveckých a sběračských společností byla migrace přirozeným životním způsobem. Domov a s ním související nejrůznější formy patriotismu se stávají přirozeným jevem lidské kultury a psychiky. Domov začíná znamenat významnou hodnotu, vyvržení z něj je chápáno jako jeden z nejhorších trestů. Od starověku až do dnešní doby je na vykořeněného člověka bez domova nazíráno jako na osudem postiženého nešťastníka nebo naopak na podezřelou, morálně nedůvěryhodnou bytost. (Migrace a uprchlictví v dějinách lidstva, 2017)

Migrace zasahují takřka do veškerého společenského dění. V moderní historii jsou spojeny s celou řadou diferencovaných jevů, které spolu nemusí vždy souviset. Jako je tomu i u jiných společenských událostí, jejich dopady se dají jen obtížně jednoznačně hodnotit. Co můžeme z úhlu jedné skupiny vnímat pozitivně, přináší jiné skupině obyvatelstva častokrát negativní důsledky a naopak. (Uherek, 2016, s. 16)

Rozsáhlé migrace, které jsou většinou motivované demografickým vývojem a klimatickými změnami, už ve starověku výrazně určovaly tvář tehdejšího světa. Některé z nich měly katastrofické následky. Například rozsáhlá invaze mořských národů roku 1200 př. Kr. vedla k devastaci celého východního Středomoří, vypálení fénických měst, rozvrácení chetitské říše a vážnému ohrožení Egypta. Starověk znal také instituci azylu, kdy se pronásledovaný člověk, mohl uchýlit do chrámu, čímž se stával nedotknutelným. Porušení azylu bylo považováno za zavrženíhodný skutek. K závěru starověkého světa přispěla jedna z nejroz-

sáhlejších migrací světových dějin, známá jako „stěhování národů“, která se odehrávala mezi 2. až 6. stoletím po Kr. v euroasijském prostoru od západních hranic Číny až po západní Evropu. Jen o málo později probíhající arabské expanze se zrodila vyspělá islámská civilizace. Ve středověku se migrace odehrávala ve formě kolonizace, která vedla k osídlení neobydlených oblastí Evropy.

Společenské převraty a etnické konflikty na konci 18. století a zejména potom v 19. století vyvolaly velké migrační vlny, v jejichž víru se zrodil uprchlík moderního typu. Byla to zejména samotná Francie, z níž v důsledku jacobínského teroru odcházely vlny uprchlíků. (Migrace a uprchlictví v dějinách lidstva, 2017)

Aktivní kolonizační strategii vyvíjelo i carské Rusko, které v 18. a 19. století podnikalo řadu kroků, aby na svou půdu přilákalo technologicky vyspělé věrné obyvatelstvo. Politikou vnitřní kolonizace proslula Kateřina II. (Uherek, 2016, s. 15)

První světová válka znamenala zásadní zlom. Konec starého světa se projevil mimo jiné i v omezení svobody pohybu. 20. století není náhodou označováno jako „století uprchlíků“. Dvě světové války, nacionální konflikty, diktátorské režimy a nacistické ideologie. (Migrace a uprchlictví v dějinách lidstva, 2017)

Historie islamismu v ČR

Po pádu komunistického režimu začali v Česku působit emisaři saúdskoarabských organizací a islámských struktur. Na rozdíl od tradičních muslimů žijících do té doby v Čechách a na Moravě, začali tito emisaři s organizováním buněk muslimských studentů a jejich ovlivňováním politickým státem. Valná většina v Čechách žijících muslimů sice uznávala historické dědictví muslimského světa a historické propojení náboženství a politiky v muslimských zemích, ale nepovažovala je za jediné správné a mnozí z nich byli vyznačující sekularismu a hlásali, že islám je schopen koexistence s nemuslimským prostředím a islámské právo šaría je historickým archaizmem, který byl vytvořen lidmi a ne Bohem a proto není jeho praktikování podmínkou víry. (Lhořan, 2011, s. 13 – 14)

Výraznou součástí muslimské obce, která vstoupila do veřejného života v zemi po pádu komunismu, utvořili vysokoškoláci, studenti nebo absolventi, kteří v českých zemích zůstali i po dostudování. Početnou skupinou kromě studentů tvořili také exulanti a azylantí,

především pak Iráčané, Palestinci a Kurdové. Po sametové revoluci v listopadu 1989 se v nové situaci změnilo i postavení muslimů. Mnozí arabští bývalí studenti, kteří zůstali v zemi, se náhle přihlásili k islámské identitě. Poté do Čech postupně přijížděli drobní podnikatelé, Turci, Arabové a také utečenci žádající o azyl. První mešita v České republice byla vystavěna v Brně, kde se soustřeďuje druhá nejpočetnější muslimská komunita v zemi. Celkem brněnská komunita čítá asi 200 členů, mezi nimi je i pět českých konvertitů. (Červenková a Kropáček, 2009, s. 24 – 26)

1.1 O migraci

Dle terminologického slovníku Ministerstva vnitra České republiky je migrace „přesun jednotlivců i skupin v prostoru, který je spolu s porodností a úmrtností klíčovým prvkem v procesu populačního vývoje a výrazně ovlivňuje společenské a kulturní změny obyvatel na všech úrovních. S ekonomickým rozvojem se intenzita migrace neustále zvyšuje“.

Jestliže se proces stěhování odehrává v rámci jednoho politicko – územního celku nebo dochází k překročení jeho hranic, hovoříme buď o migraci vnitřní, nebo o mezinárodní. Poté rozeznáváme podle perspektivy státu emigraci, tedy vystěhování a imigraci, přistěhování. Dle definice OSN je migrantem každý člověk, který změnil své místo pobytu překročením hranic státu a stráví zde déle než jeden rok. (O migraci, 2013)

Jsme zvyklí rozlišovat mezi lidmi na základě národní nebo etnické příslušnosti. Česká společnost byla po dlouhou dobu složena z lidí etnicky velmi podobných, kteří mají tendenci nepřijímat ty, kteří jsou v něčem jiní. Lidé se stěhovali vždy, migrovali z různých důvodů a měnili teritorium, na kterém chtějí žít. (Hradečná, Špirková, Tollarová, 2013, s. 14)

Emigrace nemusí vždy být důsledkem svobodného rozhodnutí. Tisíce lidí svá obydlí opouští z důvodu přímého ohrožení zdraví či života. Proto migraci dělíme na dobrovolnou a nedobrovolnou. V závažných případech mohou emigranti získat, mimo svou zemi, status uprchlíka, který může vést až k udělení azylu. Ovšem mnohem častěji je však migrace výsledkem snahy zlepšit ekonomickou situaci. V tom případě hovoříme o ekonomické migraci. Tento typ migrace lze považovat za nejrozšířenější. (O migraci, 2013)

Ekonomická migrace

Výrazný vývoj migrace začal po 2. světové válce ve spojení se zvýšenou mobilitou obyvatelstva a s rozvojem komunikačních technologií. Cílem ekonomické migrace způsobené nerovnováhou rozdělení bohatství a moci ve světové ekonomice je možnost získat vysoký

příjem v rozvinutějších ekonomikách a realizovat výdaje v zemích s nízkými příjmy. K hlavním cílovým zemím migrace patří USA, Rusko, Německo, Saúdská Arábie a Kanada. Migrace je považována za významný faktor rozvoje třetího světa. (Palátková, 2013, s. 44)

Environmentální migrace

Významné zhoršení stavu životního prostředí, které nadále nemůže zajistit bezpečné životy (např. ztráta životně důležitých přírodních zdrojů). Jedna z mnoha definic environmentální migrace. Vztah migrace a životního prostředí je problematický kvůli četnosti environmentálních změn, které zahrnují nejen přírodní katastrofy, tak i pomalu narůstající degradaci životního prostředí. Studium tohoto fenoménu stěžuje fakt, že migranti ani nemusí o environmentálních příčinách své migrace vědět. Mnohdy považují za příčinu své migrace nějaký konkrétní problém, který však ve své podstatě může být důsledkem zhoršeného nebo jinak narušeného životního prostředí. Další příčinou je relativně krátká doba zájmu odborníků i společnosti. Někteří odborníci užívají termín environmentální uprchlík. Termín je zavádějící, protože nespadá do kategorie vytyčené Úmluvou o právním postavení uprchlíků z roku 1951. Tento typ migrace je obtížně definovatelný, neboť se často překrývá s jinými příčinami migrace. (Kavanová, 2008)

Uprchlíctví

Uprchlíctví je specifickým jevem. Je upraveno Úmluvou o právním postavení uprchlíků. Uprchlíkem je osoba, která se nachází mimo vlast, má oprávněné obavy z pronásledování nebo diskriminace z rasových důvodů, národnostních, náboženských a nemůže nebo odmítá přijmout ochranu své vlasti. Státy jsou povinny přiznat těmto osobám postavení uprchlíka. Od postavení uprchlíka je potřeba odlišit poskytnutí azylu, o kterém politicky rozhoduje každý stát. (Grinc, 2010, s. 108)

1.1.1 Příčiny migrace

Hlavní příčinou celosvětového nárůstu počtu uprchlíků je v posledních letech zhoršení bezpečností situace a pokračování neřešených konfliktů v řadě zemí, především oblasti Blízkého východu a Afriky.

Občanská válka v Sýrii začala v kontextu tzv. Arabského jara a násilně potlačených protestů proti vládě Bašára al-Asada. Nepřehledný konflikt, kterého se účastní vládní vojska a bojovníci ISIL si od svého vypuknutí v roce 2011 vyžádala přes 300 000 obětí, na 8 milio-

nů osob bylo nuceno opustit své domovy, polovina z nich uprchla do zahraničí. Více jak 12 milionů osob potřebuje humanitární pomoc. (Jungwirth, Šmída, Tomek, 2015)

Mezi neekonomické příčiny migrace můžeme zařadit důvody rodinné, ale také náboženské, rasové a národnostní. Jedním z impulzů k přesunu obyvatelstva mohou být taky přírodní katastrofy, které výrazně zhoršují ekonomickou stabilitu obyvatelstva. Ekonomické důvody mezinárodní migrace souvisí s nerovnoměrným hospodárným vývojem v jednotlivých zemích, z něhož vyplývají rozdíly v úrovni životní a ve výši mzdy. Migrační toky z ekonomických důvodů probíhají především ze zemí méně rozvinutějších do rozvinutějších zemí. V opačném případě je migrace výrazně slabší. (Kunešová, 2006, s. 85)

Eritrea je zemí, kde vládne jeden z nejvíce represivních režimů světa. Systematické porušování lidských práv zde vytváří těžko představitelnou atmosféru strachu a paranoi. Hlavním motivem pro většinu, převážně mladých mužů, kteří se vydávají na nebezpečnou cestu do Evropy, je snaha vyhnout se povolání do armády.

Zcela odděleně je třeba nahlížet na situaci žadatelů o azyl přicházejících do EU z Kosova, Albánie nebo Srbska, tedy zemí, které jsou vnímány jako bezpečné. Velká část těchto žadatelů je romského původu. Do Evropy je žene převážně špatná pracovní a ekonomická situace v zemích odkud pochází. Velká část těchto žadatelů je stejně dříve či později donucena vrátit se do země původu.

Jestliže se nepodaří zlepšit tamní bezpečnostní, sociální a ekonomickou situaci, je pravděpodobné, že v následujících letech můžeme očekávat zvýšení počtu uprchlíků mířících do Evropy ze zemí, jako jsou Nigérie, Súdán, Egypt, Ukrajina aj. (Jungwirth, Šmída, Tomek, 2015)

Tíživým důsledkem válečných kampaní v Afghánistánu a Iráku se stal vysoký počet běženců a uprchlíků. Běženci jsou ti, kteří před válečnými hrůzami utíkají v rámci vlastní země. Naproti tomu pod pojmem uprchlíci máme na mysli civilisty, kteří se uchylují do jiných zemí. Pokud jde o Irák, tam jejich celkový počet dosáhl čtyř milionů. V Afghánistánu je běženců a uprchlíků o dva miliony více. Celkový počet je tedy deset milionů lidí, kteří utekli před válečnými hrůzami beze všeho, co vlastnili a co potřebují ke svému dalšímu životu. V táborech běženců na území dvou států zmítaných válkou, i v uprchlických táborech, které se nacházejí v okolních islámských zemích, jako jsou Pákistán, Turecko, Jordánsko, Sýrie a Libanon panují velmi tvrdé podmínky. To znamená,

že problém uprchlíků se stává problémem mezinárodního charakteru. (Nik a kol., 2012, s. 88)

1.1.2 Kulturní konflikt, rasismus, xenofobie

Kulturní konflikt je vztah mezi tradiční většinovou společností v evropských zemích na jedné straně a přistěhovalci z odlišných kulturních a náboženských okruhů na straně druhé. O kulturních konfliktech hovoříme např. v souvislosti se stavbou mešit a minaretů v evropských městech, zákazem muslimských šátků ve školkách a jiných veřejných prostorech, bojem proti nucenému manželství či v souvislosti s rituálním usmrcováním zvířat podle náboženských předpisů. Spory o kulturních zvyklostech a charakteristikách nemusejí nutně vycházet z přítomnosti přistěhovalců na území evropských států. (Scheu, 2011, s. 17)

Rasismus jako pojem je užíván jednak pro jakoukoli intoleranci, nesnášenlivost a odmítání skupiny, ale můžeme jej chápat jako samotnou víru v existenci ras. (Hradečná, Špírková, Tollarová, 2013, s. 9)

Rasistické vyjadřování je projevem rasistických postojů. Samo takové vyjadřování přispívá k rozvoji rasistických postojů u těch, kteří toto vyjadřování používají nebo poslouchají. Dokonce, i když jde o rasismus sotva postřehnutelný, jeho efekty jsou soustavně škodlivé. Rasismus existuje jak na úrovni individuální tak i na úrovni institucí.

Individuální rasismus má formu negativních postojů a přesvědčení, které mají lidé vůči určitým rasám. Předpoklady, že určité rasy jsou intelektuálně podřízené jiným nebo postrádají schopnosti, to jsou jasné příklady individuálního rasismu. Takový rasismus můžeme vidět v negativních označeních.

Institucionální rasismus má formy veřejné segregace včetně školní, neochotě firem přijímat členy menšinových skupin, neochoty bank poskytovat hypotéky nebo jejich snahy účtovat jim vyšší úrokové sazby. (DeVito, 2008, s. 133)

Vymýcení všech forem rasové diskriminace je pro demokratickou společnost nezbytné. Většina členských zemí zakotvila do svých ústav ustanovení zakazující rasovou diskriminaci, ovšem pouze omezený počet zemí podpořil tuto ochranu zavedením antidiskriminačních zákonů. Přetrvávání rasové diskriminace v evropské společnosti, ať už ve městech, vesnicích i mezi skupinami imigrantů, volá po neustálé vládní i nevládní angažovanosti na všech úrovních. (Niessen, 2000, s. 85)

Xenofobie je specifickým druhem fobie, tedy strachu, obav a udržování si odstupu od neznámého. Obecně můžeme říct, že se používá jako označení mezilidské nesnášenlivosti a předsudků vůči lidem „odjinud“. Přestože je xenofobie všeobecně rozšířená, není jediným projevem chování vůči cizincům. (Čeněk, Smolík, Vykoukalová, 2016, s. 203)

Stále se můžeme setkat s rasovou diskriminací, v jejímž rámci dochází k rozlišování, vylučování, omezování a znevýhodňování založeném na rase, barvě pleti či etnickém původu, jehož následkem je znemožnění nebo omezení uznání a užívání lidských práv a svobod na základě rovnosti. Poněvadž i politické elity a média často užívají rétoriku, která se blíží té rasistické a většina jim uvěří, protože je to tak pohodlné. (Hradečná, Špirková, Tollarová, 2013, s. 10)

1.2 Menšiny a migranti v České republice

Česká republika nikdy nebyla homogenní společností jen jednoho etnika, opomeneme – li mnohonárodnostní státní uskupení, přispívala k tomu i geografická poloha uprostřed Evropy. V naší zemi jsou menšiny, které sem patří historicky a to jsou Němci a Poláci. Některé menšiny zde položili svůj základ po druhé světové válce: Řekové, Bulhaři a Rumuni. (Kutnohorská, 2013, s. 106)

Zatím co pro mnoho migrantů se Česká republika stala skutečně cílovou zemí, v případě aktuálních uprchlíků ze Středního a Blízkého východu a Afriky je vyloženě zemí tranzitní (obdobně jako tomu bylo už v 90. letech). (Uherek, 2016, s. 82)

Česká republika přijala za základ své národnostní menšinové politiky, formulované v roce 1993 Listinu základních lidských práv a svobod, jež vznikla jako společný dokument ČSFR v letech 1990 – 1991 a uzákoněna byla 9. ledna 1991. Integrace cizinců do české společnosti je záležitostí nejen právní, ale také záležitostí kulturní, tedy schopnost tolerance většiny vůči menšině. (Kutnohorská, 2013, s. 106)

Národnostní menšina je společenství občanů České republiky, žijících na území České republiky, kteří se odlišují od ostatních občanů společenským etnickým původem, jazykem, kulturou a tradicemi. Příslušníkem národnostní menšiny je občan České republiky, který se hlásí k jiné než české národnosti. V současné době je v České republice oficiálně uznáno 14 menšin. Jsou to Bulhaři, Chorvati, Maďaři, Němci, Poláci, Slováci, Srbové, Romové, Rusíni, Rusové, Řekové a Ukrajinci. Mezi posledními byly určeny dvě menšiny a

to Běloruská a Vietnamská. Oficiální menšiny mají nárok na státní podporu svého jazyka a kultury. (Bendl, 2015, s. 289)

1.2.1 Ukrajinci

Ukrajinci s počtem 106 000 ať už trvale nebo dlouhodobě žijících cizinců tvoří největší skupinu imigrantů v České republice. Jejich migrace do ČR má své kořeny již v Rakousko – Uhersku. Ihned po pádu železné opony a uvolnění poměrů se tak začaly obnovovat zpřetrhané vazby mezi západní Ukrajinou a tehdejším Československem. Přestože v případě těchto imigrantů převládá spíše jejich využívání jako levné pracovní síly, ale jejich potenciál je jistě vyšší, o čemž svědčí snaha české vlády přilákat do ČR ukrajinské odborníky. (Uherek, 2016, s. 82)

Od 90. let fungují na Ukrajině a ČR prostředníci, kteří zajišťují práci a pobyt migrantů v České republice. Za to pobírají poplatek popřípadě procento z výdělku migrantů. Buď to se jedná o samostatně pracující osoby nebo firmy či agentury. (Hradečná, Špirková, Tollarová, 2013, s. 90)

1.2.2 Vietnamci

Mnoho Vietnamců žije v zahraničí, protože je tam vyhnala některá z válek, poválečná chudoba nebo emigrovali za příbuznými. Podle aktuálních statistik žije v České republice dlouhodobě nebo trvale asi 57 000 občanů Vietnamu a představují třetí nejpočetnější enklávu. Jedná se také o nejviditelnější (kulturně i fyzicky) odlišnou menšinu v ČR. Vietnamci jsou v očích českého obyvatelstva zapsáni zejména jako trhovci, nově provozovatelé večerek a restaurací. Původně to byli, v době komunistického režimu, zejména dělníci a studenti. Změna nastala po listopadu 1989. Je paradoxem, že vietnamská komunita bývá zobrazena dvěma zcela odlišnými způsoby. Buď jako vzorový příklad úspěšné integrace nebo jako příklad uzavřené komunity, kde se dějí nekalé věci (falšuje se zboží, organizuje se trestná činnost, apod.). (Uherek, 2016, s. 83 – 84)

Díky tradici mírové koexistence několika náboženství přijímají Vietnamci do svých tradic nové prvky. Například i lidé, kteří nejsou křesťané, začínají v ČR slavit Vánoce a podobně. (Hradečná, Špirková, Tollarová, 2013, s79)

1.2.3 Poláci

Poláci jsou v České republice uznanou národnostní menšinou. Pracovní migrace z Polska probíhala již za komunistických vlád v obou zemích. Je zajímavé, že i v dnešní době má podobný charakter – poměrná část Poláků míří do ČR za výdělkem ve zdejším průmyslu, zároveň je mezi nimi řada podnikatelů, obchodníků nebo odborníků všeho druhu. (Uherek, 2016, s. 85)

Při posledním sčítání lidu se k polské národnosti přihlásilo 39 096 osob. Většina z nich, asi 80% žije v oblasti Těšínského Slezska nebo v Praze. Kromě toho žije v ČR asi 20 000 občanů Polské republiky. Dle odhadů, do nichž jsou započítáni i polští občané trvale žijící v ČR a část občanů ČR, kteří se přihlásili k národnosti slezské, a jimž podle přesvědčení zástupců menšiny také náleží veškerá menšinová práva, činí počet příslušníků polské národnosti asi 70 000 osob. (Vláda ČR, 2017)

1.2.4 Arabové

Občanů arabských států žije v ČR přes 7 tisíc. Tisícovou hranici překračují Syřané, hranici 800 osob dosahují Tunisané, 700 osob dosahují Egypťané a zhruba 500 Iráčanů a po stovkách Jemenci, Maročané a občané Saudské Arábie. V České republice jsou prakticky ve všech oborech – podnikatelé, obchodníci, lékaři, vědci nebo pracovníci v pohostinství apod. (Uherek, 2016, s. 86 – 87)

1.3 Muslimové v České republice

Přítomnost muslimů na území České republiky nemá na rozdíl od mnoha jiných evropských zemí v historii pevnou oporu. ČR má možnost poučit se ze zkušeností těch evropských zemí, kde je muslimská komunita součástí společnosti již po delší dobu a předejít tak četným překážkám, které musely překonávat místní vlády. (Scheu, 2011, s. 194)

I kdybychom všechny občany zemí, které jsou oficiálně muslimské, a kteří žijí v ČR, považovali za muslimy, dle statistik z roku 2014 by čítali maximálně cca 18 000 osob. Je však mezi nimi mnoho křesťanů, jezidů či zcela sekulárních muslimů, jejichž víra nebo muslimské kořeny nehrají v každodenním životě téměř žádnou roli. I přesto, že Česká republika nebyla obětí žádného teroristického útoku, nemá enklávy nebo komunity, které by pro sebe žádaly nějaká specifická práva odporující zdejšímu právnímu řádu či zvyklostem, nedávné teroristické útoky v Evropě i fungující propaganda tzv. Islámského státu vykonaly své. Obavy, hněv i nevybíravá vyjádření ze strany médií. Může to vyústit do nebezpečného

jevu: dosud zcela bezproblémovým jedincům je spíláno a vyskytla se i šikana muslimských dětí. Můžeme říct, že je to poměrně účinná cesta, jak z běžného muslima učinit muslima extrémistického. (Uherek, 2016, s. 87)

Čeští muslimové se hlásí k myšlence pevného mravního řádu. Některé ze zákazů a příkazů odpovídají evropskému cítění, některé se mu přičí a některé mohou u evropských nemuslimů vzbuzovat dojem pedanterie nebo malicherností, nevhodných pro široké klima svobody, které panuje v dnešní Evropě. (Červenková a Kropáček, 2009, s. 29)

Arabská/islámská kultura se řadí k základním světovým kulturám současného světa, které má v dnešním světě a při utváření mezinárodní politiky nemalý význam. Už v historii, v období středověku, byla arabská/islámská kultura jedním ze tří pilířů, ze kterých se vyvíjela evropská kultura, respektive západní kultura. Arabská kultura se charakterizuje jako kultura otevřená, přijímala prvky cizích kultur a současně své hodnoty předávala kulturám ostatním. (Červenková a Šabacká, 2009, s. 31)

1.3.1 Islám

Co je vlastně náboženství? Stejně jako umění je těžké ho definovat. Výraz náboženství je v mnoha ohledech problematický a religionisté a teologové jej podrobují kritickému zkoumání. Náboženství můžeme definovat následujícím způsobem: „Náboženství se v nějaké tradici a společenství živě uskutečňuje jako sociálně a individuálně realizovaný vztah k něčemu, co překračuje či zahrnuje člověka a jeho svět: k nějaké – ať už jakkoli pochopitelné – nejzazší pravé skutečnosti“. (Ess, Küng, 1998, s. 14)

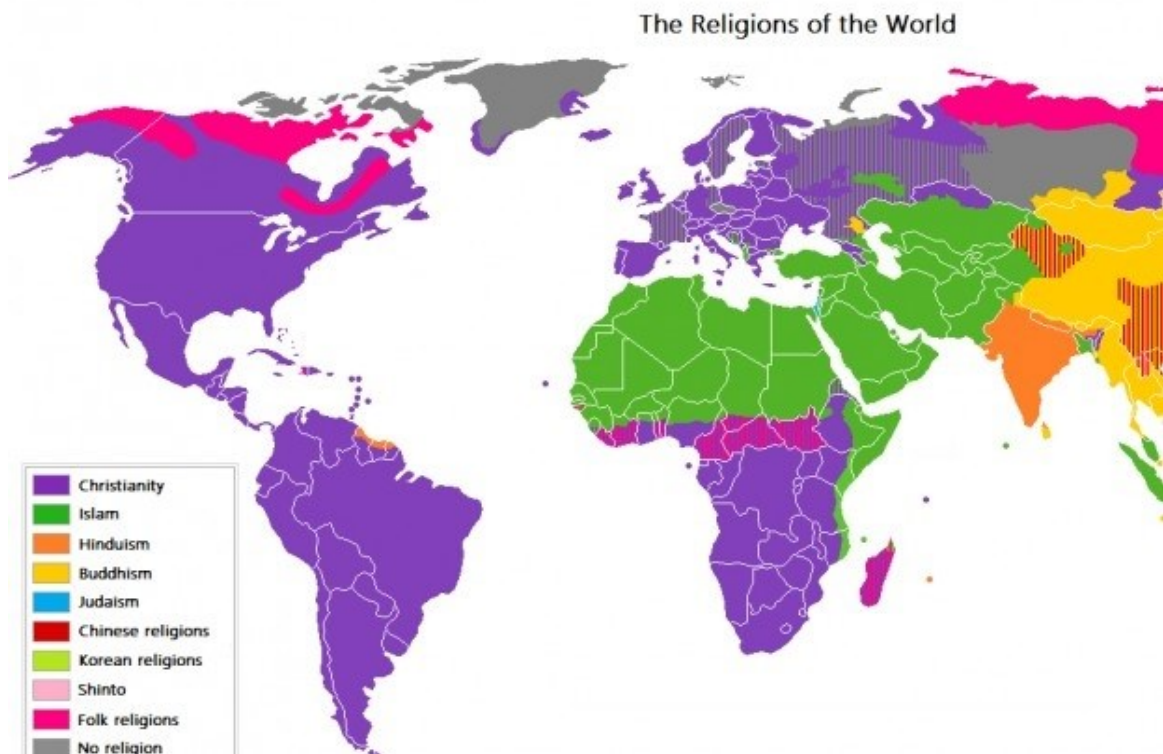
Slovo Islám znamená v Arabském světě mír, odevzdanost a poslušnost. Islámské učení je bezvýhradným přijetím Božího učení, které bylo zjeveno Jeho Proroku Mohamedovi. Muslim je člověk, který věří v Boha a usiluje o úplnou přeměnu svého života podle vedení, které zjevil Bůh a podle výroků Proroka. (Islám Web, 2017)

Islám je ucelené náboženství. Ale Islám není jen jeden. Spočívá na rozmanitosti církevních projevů a právních rozhodnutí. Je rozdělený na tři velké celky a to sunnismus (83% muslimů), šiismus (16%) a charídžismus („ti, kteří vycházejí“ – 1%). Současný bojovný islám žije třemi proudy. Jsou to modernistický proud, nakloněný modernizaci islámského zákoníku, teologický dogmatismus, stojící proti modernizaci islámského zákoníku a revoluční ideologie. (Světová náboženství, 2017)

Islám je náboženský systém tvořený různými myšlenkovými a ideologickými proudy, s velmi bohatou strukturou a mnohdy i méně přehlednou než v případě křesťanství nebo judaismu. Mnohé muslimské směry mají blíže ke křesťanství než k jiným proudům islámu. Mezi jeden z nejdiskutovanějších patří islamismus. Je velmi těžké jej definovat. (Lhoťan, 2011, s. 12)

„Lze konstatovat, že pojem islamismus je používán v odborné literatuře i v oficiálních dokumentech ve dvou základních pojetích. Jednak se v nejobecnějším smyslu vztahuje k politickému využití islámu (a jeho základní knihy koránu) jakožto faktoru ovlivňujícího politické a vládní uspořádání. Jedná se tedy o ztotožnění s politickým islámem. V tomto smyslu je tedy používán pro označení veškerých politických směrů islámu (včetně reformistických, které usilují o přizpůsobení se modelu liberální demokracie). Druhé – užší pojetí – se vztahuje explicitně k nedemokratickému zneužití islámu k politickým účelům. Islamismus v tomto pojetí požaduje, aby byl veškerý soukromý i veřejný život podřízen dogmatickým výkladům práva šaría a aby bylo ve jménu islámu nastoleno a udrženo nedemokratické politické panství. V tomto směru je tedy islamismus synonymem k islámskému extremismu. Toto pojetí odpovídá např. terminologii německé vnitřní zpravodajské služby - Spolkovému úřadu na ochranu ústavy.“ (Mareš, citováno podle Lhoťana, 2011, s. 12 – 13)

Islám je druhým nejpočetnějším světovým náboženstvím. Nejvíce muslimů žije v Asii (asi 20 – 25 %), v Asii je islám zároveň i nejpočetnějším náboženstvím. Nejlidnatější muslimské země jsou Indonésie a Indie. Islám je státním náboženstvím ve všech arabských zemích (výjimkou je Libanon), dříve byl státním náboženstvím i v Turecku a Afghánistánu. Kromě arabských zemí je islám státním náboženstvím v Bangladéši, Indonésii, Íránu a Pákistánu. Výrazně muslimské jsou všechny státy Střední Asie, kde převládá sunnitský směr islámu (Kazachstán, Kyrgyzstán, Tádžikistán, Turkmenistán, Uzbekistán), v Číně žijí muslimové v nejzápadnější části. Kromě již výše zmiňované Indonésie a Indie, je početná populace na Maledivách, Pákistánu, Bangladéši, Malajsii, Afghánistánu a Jemenu. Silnou pozici má islám i v Africe. Kolem 40% z celkového počtu afrického obyvatelstva a 2. místo za křesťanstvím. V Evropě je zastoupení muslimů poměrně malé (nejvíce v Bosně a Hercegovině a Albánii. Přestože je evropských muslimů poměrně málo, jejich počet se z důvodu přistěhovalectví zvyšuje – určit přesný počet je nesnadný úkol (odhadem jde o 15 – 25 miliónů). Nejvýznamnější muslimská populace je ve Francii, Německu a Velké Británii. V Americe a Austrálii nemá islám téměř žádný vliv. (Kokaisl, 2009, s. 180 – 183)

Obrázek č. 1: Světová náboženství

1.3.2 Islámské právo

Islám je velmi silným náboženstvím, které prostupuje nejen soukromou, ale i veřejnou sférou. Některé z islámských zemí vůbec nepřijaly západní systém soudního práva a podřizují svůj život souboru předpisů zvaných šari'a (Saudská Arábie, Oman, Bahrajn, Irák, Egypt, aj.). Naopak Tunisko, přestože je zde islám státním náboženstvím, je velmi tolerantní a patrně nejvíce poznamenáno evropskými zvyky. V praxi to znamená, že v první skupině zemí jsou islámské předpisy naplňovány a tvrdě kontrolovány náboženskou policií. (Islámské země, 2017)

Rozlišujeme tři hlavní pojetí práva. První právo považuje za systém norem pocházejících od Boha. Druhé právo spatřuje původ norem ve společenské smlouvě ustanovené cestou demokracie, kde je právo výrazem suverenity lidu. Třetí koncepce vidí původ práva ve vůli hlavy státu, jako jediného suveréna, jehož moc je uznána Bohem. Islámské právo je souborem Bohem zjevných pravidel, která musí zbožný muslim dodržovat, pokud má náležitě plnit své náboženské povinnosti. Svou platnost a legitimitu šaría odvozuje od svého božského původu. Islámské právo je stejně jako Korán chápáno jako nestvořené a věčné. (Potměšil, 2012, s. 17)

Islám zahrnuje předpisy, které podrobně upravují život jednotlivce i obce, která je vždy jednotkou politickou a náboženskou. Islám vlastně nevytváří církev, protože hlavní organizační formou obce věřících je stát. Islám je zcela komplexním učením – zahrnuje věrouku, Bohem určený systém práva i kulturu a civilizaci. (Kokaisl, 2009, s. 185)

Šaría

Šaría je zákon islámu. Zákon je postaven z činů a slov Mohameda, které se nazývají Sunna a Koránu, který diktoval. Samotný zákon Šaría nemůže být pozměněn, ale interpretace práva šaría, které nazýváme bojem má určitou škálu. Jako právní systém je Šaría výjimečně široký. Zatímco jiné právní předpisy upravují veřejné chování, zákon Šaría upravuje veřejné chování, soukromé chování a dokonce i soukromé přesvědčení. Ve všech právních systémech dnešního světa je právo šaría nejvíce zasahující a omezující, zejména vůči ženám.

Podle zákona šaría:

- Je krádež potrestána amputací pravé ruky.
- Kritizování nebo popření jakékoliv části Koránu je trestáno smrtí.
- Kritizovat Mohameda nebo jej popírat je trestáno smrtí.
- Muslim, který se stává nemuslimem, je trestán smrtí.
- Muž se může oženit s dívkou a dokončit manželství, když má 9 let.
- Žena může mít jednoho manžela, který může mít až 4 manželky.
- Muž se může jednostranně rozvést s manželkou. Žena k rozvodu potřebuje souhlas manžela.
- Žena, která byla znásilněna, u soudu nemůže svědčit proti násilníkovi.
- Dědička dědí polovinu toho, co zdědí mužský dědic.
- Žena nemůže řídit auto.
- Maso k jídlu musí pocházet ze zvířat, které byly obětovány Alláhovi. (Sharia Law, 2017)

Šaría stanovuje pravidla chování pro muže i ženy. Pokrývá všechny askety lidského života. Klasické příručky šaría jsou často rozděleny do čtyř částí zákona: zákony týkající se osobních úkonů uctívání, zákony týkající se obchodních jednání, zákony týkající se manželství a rozvodu a trestní zákony. (BBC – Sharia, 2017)

Mezi zákazy pro ženy patří, že nesmí mít holé ruce, nesmí jim být vidět vlasy, nesmí mít holé nohy, nosit kalhoty, uzavírat sňatek s jinověrcem aj. Pro muže platí zákazy jako, že

nesmí být homosexuální, dělat sochy nebo portrétovat, nosit šperky ze zlata, věnovat se hazardním hrám atd. Pro všechny muslimy platí zákaz zesměšňovat islám, rouhat se, křivě svědčit, nosit kříž, pít alkohol a jíst vepřové maso nebo maso zvířat, které nebylo rituálně zabito. Zákazů je mnohem víc, podle některých islámských právníků jich je i sedmdesát. Tyto příkazy a předpisy, které jsou nám Evropanům nepochopitelné, nejsou výmyslem muslimských fanatiků, ale jsou součástí základních textů islámské věrouky. (Kutnohorská, 2013, s. 98 – 99)

2 MIGRACE V MODERNÍ HISTORII

Migrace zasahují do takřka veškerého společenského dění. Migrace jsou v moderní historii spojeny s celou řadou diferencovaných jevů, které navzájem nemusí vždy souviset. Jako je tomu i u jiných společenských událostí, jejich odezvy lze jen obtížně jednoznačně hodnotit. Co lze z úhlu jedné skupiny vnímat kladně, přináší jiné skupině obyvatelstva často negativní důsledky a naopak. (Uherek, 2016, s. 13)

2.1 Vliv médií na vnímání migrační krize

Mediální účinek označuje změnu chování nebo myšlení příjemce individuálního či publika, k níž dochází v reakci na recepci určitého mediálního obsahu. Obecně se tímto pojmem označuje dopad na příjemce sdělení. Mediální účinek podle záměru lze dělit na naplánovaný a neplánovaný, dle délky trvání způsobené změny na účinek dlouhodobý a krátkodobý. Masová média silně ovlivňují lidskou psychiku a sociální chování lidí. Jsou všudypřítomná, dostupná, invazivní a přesvědčivá. Dokáží sloužit mnohému, jsou mocná a návyková. Z mnoha důvodů by se heslo „nedůvěřuj a prověřuj“ mělo stát pro vzdělaného a náročného diváka pravidlem a samozřejmostí. (Urban a kol., 2011, s. 93)

Stejně jako u jiných témat, se kterými nemají konzumenti médií přímou zkušenosti, i u migrace může role novináře spočívat v tom, že tento jev vysvětluje a ukazuje nedostupný svět, který u mnohých vzbuzuje obavy. Zároveň by novináři neměli zapomínat, že migranti mohou být také konzumenty jejich výstupů, ne pouze jejich tématem. Je více pravděpodobné, že v následujících letech téma imigrace do Česka a migrantů dlouhodobě žijících v této zemi zaujme větší procento lidí v této zemi a zároveň politiky. (Freidingerová a kol., 2015, s. 26)

Cizinci jsou přehlíženi jako plnohodnotní členové české společnosti nebo jako potenciální zákazníci tuzemských médií nejsou čeští čtenáři o témata spojená s kulturní, etnickou a jazykovou rozmanitostí zcela ochuzeni. Přesto z valné části je zpravodajství, které se dotýká cizích státních příslušníků žijících na území Česka, buď téměř výlučně negativní a bulvarizující nebo poukazuje na cizince jako na neintegrální součást české společnosti. Velká část veřejnosti pohlíží na migranty v České republice skrze mediální výstupy vytvořené novináři, což často vede k tomu, že pak mají zkrácené (často negativní) představy. Vzdělávání a mediální gramotnost může přispět k většímu pochopení migrace jako společenského fenoménu. (Člověk v tísni, 2015)

Cizinci v médiích – mediální analýza

Analýza Cizinci v médiích je založená na monitoringu českých médií v říjnu 2009, jak média informují o problematice migrace. Je zaměřena na obsah článku, témata, aktéry a vyznění.

1. Kriminalita – V černé kronice regionálního tisku se píše o cizincích nejvíce. Většina zpráv se týká kontrol a zásahů proti cizincům. Často jde spíše o drobnější přeštky, ale počet takových zpráv je v lokálních denících tak velký, že u čtenářů vyvolávají dojem ohrožení a společenské nebezpečnosti. Díky informování dělá dojem řízeného PR místní policie, která redaktory ráda informuje. Redaktoři často zprávy přebírají od zdroje policie bez doplnění o jakýkoliv kontext. Tohoto se často dopouštějí i některá celostátní média.
2. Pracovní trh a ekonomická krize – Téma zaměstnávání cizinců je především spojeno s hospodářskou krizí.
3. Problémy každodenního života – Média málokdy uveřejňují zprávy, které popisují problémy života cizinců. Informace o životním stylu cizinců se většinou omezují na společenské události.
4. Integrace – V mnohých zprávách se v titulcích objevuje cizinec nebo cizinci, což vytváří falešný obraz jedné kategorie lidí, která se chová určitým způsobem a to v důsledku převažujících špatných zpráv, což většinové společnosti vadí. V některých článcích jsou v poslední době cizinci vykresleni jako ti, kteří Čechy připravují o práci.

Obraz cizinců, který nám předkládají česká média, se neliší od představ, které má o migrantech česká společnost. Tématem, které převažuje je kriminalita, popřípadě další nepříznivé kontexty, jako jsou nelegalita pobytu a zaměstnání. (Pospíchalová a kol., 2009, s. 18 – 19)

2.2 Migrace jako výdělečná činnost

Utečenců, kteří se snaží dostat do Evropy, rekordně přibývá a stejně tak těch, co nesnadnou cestu přes Středozevní moře nepřežijí. Vydělávají na nich pašeráci – dá se o nich říct, že jsou to chytří byznysmeni působící v rámci zločineckých sítí. Odborníci je přirovnávají k nadnárodním organizacím. Libyjská pobřežní hlídka se domnívá, že pašeráci jsou propojeni s italským organizovaným zločinem. Převaděči mají poslední dobou žně. V roce 2016

už do Evropy vycestovalo rekordních 35 tisíc běženců. Libyjské úřady pašeráky většinou nezastaví. Dle pobřežní stráže v Tripolisu nelze takové množství člunů zvládnout. Proto zasahuje jen v případě, že se loď potýká s problémy. V Libyi je navíc chaos. Funguje zde několik vlád a rozsáhlá území ovládají islamisté. S překupníky často spolupracují místní milice. (Česká televize, 2015)

Stoupající úmrtnost je důsledkem toho, že pašeráci používají k přepravě lidí čím dál horší čluny, které nejsou uzpůsobeny na cestování po moři a jejich abnormálnímu přeplňování. Podle svědectví lidí pracujících na záchranných operacích je v nafukovacích člunech navržených pro 30 lidí vměstnáno až na 150 migrantů. Převaděči lidí nově už neberou uprchlíky k italskému pobřeží a pak se nevrací domů pro další. Namísto toho přecpou čluny cestujícími, dají jim sotva dost paliva na to, aby se dostali do mezinárodních vod, ve zkratce jim řeknou, jak pracuje motor a kterým směrem mají plout a pak je pošlou na vodu. (Křiklava, 2016)

V roce 2016 bylo v České republice řešeno celkem 56 osob, které napomáhaly k nelegální migraci a to formou převaděčství. Pro srovnání v roce 2015 došlo k výraznému snížení počtu osob a to 112 osob, což je o -66,7%. Důvodem poklesu je zejména nízký počet tranzitní nelegální migrace a tím i minimální počet zajištěných převaděčů. Na odhalování trestné činnosti převaděčství je však kladen stále velký důraz, mimo jiné z důvodů hrozby ohrožení života převáděných osob při převozu, např. v cisternových železničních vagoních, což je nový trend ve způsobu přepravy nelegálních migrantů. I když došlo k poklesu nelegální migrace na našem území, její odhalování zůstává nadále prioritou Policie České republiky a to především s ohledem na nestabilizovanou situaci v okolních státech a ve světě. (Rendlová, 2017)

2.3 Uprchlíci a nemoci

Není to tak dávná doba, kdy byla na evropských letištích uplatňována velmi přísná opatření proti šíření vity eboly. Pokud jedete na dovolenou do některých částí Afriky, musíte absolvovat celkem náročné kolečko preventivních očkovaní. V současné době, kdy se do Evropy nekontrolovatelně valí desítky tisíc uprchlíků, o kterých nemůžeme být schopni ani říct odkud pocházejí, natož vysledovat jejich zdravotní stav. Máme strach z jejich „sociálních nároků“, z kulturní odlišnosti a z jejich společenských excesů při cestě za lepším životem. (Pravý prostor, 2015)

Objevily se spekulace o uprchlících roznášejících například ebolu. Panika však rozhodně není na místě, běženci ohrožují naši republiku přibližně stejně jako obyčejní turisté, jichž ročně navštíví Českou republiku miliony. Dle odborných vyjádření je Česká republika místem neustálého pobytu lidí, což samo o sobě nese dostatečná rizika a příležitosti k rozvinutí infekční epidemie bez ohledu na migraci, které v současné době čelíme. Znepokojení vzniklé vlivem migrační krize tak není opodstatněné. Lidé prchající z Afriky a Blízkého východu jsou dle statistik relativně zdraví nebo jejich zdravotní stav nevyžaduje odlišnou péči od nemocných naší populace. Zadržení uprchlíci netrpí žádnými druhy exotických nemocí. Jejich způsob dopravy (lodí, vlakem, pěšky) navíc nahrává skutečnosti, že čas strávený na cestě spolu s našimi klimatickými podmínkami hodně snižuje riziko, že by k nám nějakou exotickou nemoc mohli dovézt. Proto jsou z tohoto pohledu opět daleko rizikovější skupinou turisté a cestovatelé, kteří se pohybují hlavně letadlem. (Moreira, 2015)

2.4 Migrační politika České republiky

Dne 29. července 2015 byla schválena Strategie migrační politiky České republiky. Strategie stanovuje sedm zásad, které jsou seřazovány prioritně a představují základní tematické okruhy v oblasti migrace – bezpečnost jako průřezový element, integraci cizinců, nelegální migrace a návratová politika, mezinárodní ochrana (azyl), vnější dimenze migrace, legální migrace, volný pohyb osob v rámci Evropské unie a schengenského prostoru a provázanost se společnými politikami Evropské unie. (Ministerstvo vnitra České republiky, 2015)

Odbor azylové a migrační politiky je útvarem Ministerstva vnitra pro úkon působnosti vymezené ministerstvu v oblasti mezinárodní ochrany, uprchlictví, vstupu a pobytu cizinců a schengenské spolupráce. Odbor je útvarem ministerstva pro řízení organizační složky státu Správa uprchlických zařízení Ministerstva vnitra. (Ministerstvo vnitra České republiky, 2012)

Migrační politika je zaměřena na potírání nelegálních forem migrace a jejich negativních důsledků jako jsou obchod s lidmi, převaděčství či nucené práce a snaží se využít přínosy, které nabízí migrace legální. Migrační politika se v roce 1999 stala prostřednictvím Amsterodamské smlouvy součástí práva Společenství a postupně se rozvinula v jednu z nejdynamičtějších a nejcitlivějších unijních politik. Dobře řízená legální pracovní migrace by měla působit ve prospěch jak třetích zemí, tak i Evropské unie. A to proto, aby uspokojila aktuální nedostatek vlastních pracovníků v určitých odvětvích a následně posílila hospo-

dářský růst a konkurenceschopnost EU. Nedílnou součástí migrační politiky je politika zaměřená na začlenění migrantů do společnosti členských států. (EU2009, 2011)

Ministerstvo vnitra z dlouhodobějšího hlediska ve vztahu k migračním tématům přistupuje převážně z pozice bezpečnostního diskurzu, kdy je imigrace v první řadě rámována jako eventuální bezpečnostní hrozba. Bezpečnostní a represivní zarámování migrační problematiky pak dále ovlivňuje související náměty. Ministerstvo vnitra se obává, že EU ustoupí ze zásad společné azylové politiky, která umožňuje migrantům žádat o azyl především v zemi, kudy vstoupili do EU a kterážto politika tak nepochybně efektivně chrání Česko před přívalem žadatelů o azyl. Přiznání práv cizincům se tak v očích ministerstva vnitra odvíjí od reality, nakolik se cizinci zvládnou počestit. (Kučera, 2015)

Cíle migrační politiky

- 1) Integrace
 - a) Udržení a další rozvoj proaktivní integrační politiky
 - b) Úspěšná integrační politika zahrnující podporu začleňování cizinců
 - c) Zajištění dostatečné informovanosti cizinců i veřejnosti o otázkách migrace
- 2) Nelegální migrace a návratová politika
 - a) Zajištění bezpečnosti občanů České republiky
 - b) Důsledný trestní postih organizátorů nelegální migrace
 - c) Udržení kvality rozhodování ve vízovém procesu
 - d) Udržení efektivní návratové politiky
- 3) Azyl
 - a) Připravenost českého azylového systému
 - b) Důstojné zacházení s žadateli o azyl
 - c) Soustavné zvyšování kvality a efektivity azylového systému České republiky
- 4) Vnější dimenze migrační politiky
 - a) Komplexní přístup k této problematice a propojení s prováděním dalších sektorových politik
 - b) Realizace projektů pomoci uprchlíkům i zasaženým zemím v regionech původu
 - c) Aktivní zapojení České republiky do programů realizovaných Evropskou unií
- 5) Volný pohyb osob v Evropské unii a schengenská spolupráce
 - a) Důsledná implementace a dodržování unijního práva volného pohybu osob
 - b) Podpora schengenské spolupráce
- 6) Legální migrace

- a) Aktivní a flexibilní imigrační politiky
 - b) Žádoucí objem legální migrace
 - c) Posílení bezpečnostních prvků imigračního procesu
- 7) Mezinárodní a evropské závazky České republiky v oblasti migrace
- a) Důsledné plnění mezinárodních závazků
 - b) Kooperativní přístup k hledání společných postupů na úrovni Evropské unie (Strategie migrační politiky České republiky, 2015, s. 7 – 23)

2.4.1 Azylová politika

Cílem azylové politiky Evropské unie je harmonizovat azylová řízení v členských státech stanovením společných ustanovení s cílem každému poskytnout státnímu příslušníkovi třetí země, který potřebuje mezinárodní ochranu, přiměřený status a zajistit dodržování principu nenavrácení. Evropská unie má za cíl rozvíjet společnou politiku týkající se azylu a ochrany s cílem poskytnout každému státnímu příslušníkovi třetí země, který potřebuje mezinárodní ochranu, přiměřený status a zajištění dodržování zásady nenavrácení. (Evropský parlament, 2016)

Právo na azyl je garantováno Chartou základních práv Evropské unie. Cílem společné azylové politiky je vytvoření minimálních standardů, kvót apod. napříč EU. Členským státům se podařilo přijmout minimální standardy EU, především v rámci Dublinu II – přijetím kritérií určujících, který členský stát bude zodpovědný za konkrétní žádost o azyl. Také byly přijaty zásadní směrnice, které řeší minimální úroveň ochrany uprchlíka, minimální standardy ubytování, zdravotní péče aj. Roku 2003 byla vytvořena databáze Eurodac, který členským státům umožňuje porovnávat otisky prstů žadatelů o azyl a lidí, kteří na území státu pobývají nelegálně. (Euractiv, 2017)

Azyl

Jde o ochranný pobyt, který stát poskytuje státnímu příslušníku třetí země nebo osobě bez státní příslušnosti v souvislosti s jejím pronásledováním zpravidla z politických důvodů.

Dočasná ochrana

Jedná se o ochranný institut výjimečné povahy existující vedle mezinárodní ochrany. Jejím smyslem je rychle a účinně reagovat na hromadné přílivy vysídlených osob ze třetích zemí, které se nemohou vrátit do země původu. Může se jednat o soby, které uprchly z oblastí

ozbrojených konfliktů nebo osoby, kterým vážně hrozí systematické nebo obecné porušování lidských práv, nebo osoby, které se staly oběťmi porušování lidských práv.

Doplňková ochrana

Vedle azylu jde o další formu mezinárodní ochrany, která se uděluje cizincům, kteří nesplňují důvody pro udělení azylu, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že v jejich případě jsou důvodné obavy, že pokud by byli tito cizinci vráceni do státu, jejichž jsou státními občany a hrozilo by jim skutečné nebezpečí vážné újmy. Za vážnou újmu se považuje uložení nebo vykonání trestu smrti, mučení nebo nelidské či ponižující zacházení či trestání žadatele o udělení mezinárodní ochrany, nadále vážné ohrožení života nebo lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situacích mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, nebo pokud by vycestování cizince bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky. (Azyl, migrace a integrace, 2017)

Uprchlické kvóty

Zásada efektivní solidarity znamená, že země EU nabízejí ke zvládnutí migrace prostředky podle svých schopností. (Eurozprávy, 2016)

EU se letos při snaze zvládnout migrační vlnu soustředila hlavně na lepší ochranu vnějších hranic a spolupráci s Tureckem nebo africkými zeměmi původu mnoha migrantů. Státy (podle údajů k 5. září) nabídly jen 13 288 míst. Na programu se podílí Norsko, Švýcarsko a Lichtenštejnsko, které nejsou členy unie. Česko, kde je odpor vůči kvótám trvale velmi silný a dle tabulky zatím nabídlo 50 míst a přijalo 12 osob, kdy 8 z nich dorazilo na konci srpna. Maďarsko a Rakousko nenabídly ani jedno místo. (České noviny, 2016)

2.4.2 Azylová zařízení

Azylovým zařízením se rozumí přijímací středisko, pobytové středisko a integrační azylové středisko. Rozlišení azylových zařízení spočívá v účelu, který tato střediska plní. Zřizovatelem těchto zařízení je Ministerstvo vnitra. Správa uprchlických zařízení, organizační složka státu, provozuje azylová zařízení. (Odbor azylové a migrační politiky, 2015)

Přijímací středisko

Slouží k ubytování nově příchozích žadatelů o mezinárodní ochranu a to až do doby ukončení základních procedur nutných pro vstup.

- Identifikace totožnosti

- Zahájení řízení o udělení mezinárodní ochrany
- Sociální šetření a vstupní rozhovor
- Předepsaná vstupní prohlídka

Přijímací středisko není možné volně opustit. Poskytuje se zde ubytování, strava, základní hygienické potřeby a lékařská péče. Žadatelé mají k dispozici sociální a psychologické služby a mají možnost se účastnit volnočasových aktivit, navštěvovat výtvarné dílny, apod.

Umístění přijímacích středisek:

- na mezinárodním letišti Praha – Ruzyně
- v obci Zastávka u Brna. (Azylová zařízení, 2017)

Pobytové středisko

Žadatelé jsou následně přemístěni do pobytového střediska. Středisko slouží k ubytování žadatele o udělení mezinárodní ochrany. Žadatel má v azylovém zařízení právo na poskytování stravy, ubytování a jiných služeb. Žadatelé se podílí na úhradě nákladů. Také mají možnost středisko za určitých podmínek opustit. (Odbor azylové a migrační politiky, 2015)

Zvláštní pozornost je věnována ohroženým skupinám, jako jsou nezletilí žadatelé bez doprovodu, samotné ženy s dětmi, senioři, fyzicky, psychicky a sociálně handicapované osoby. Pobytová střediska najdeme v Kostelci na Orlicích a v Havířově. (Azylová zařízení, 2017)

Integrační střediska

Slouží k přechodnému ubytování azylantů. Doba strávená v Integračním azylovém středisku (max. 18 měsíců) slouží hlavně k osvojení českého jazyka a získání samostatného bydlení a zaměstnání. Práva a povinnosti osob s přiznanou mezinárodní ochranou jsou stejná jako povinnosti občanů České republiky. Integrační střediska se nacházejí v Jaroměři, Předlice, Brně a Havířově. (Azylová zařízení, 2017)

2.5 Sociální práce s migranty

Evropa se stala z kontinentu emigrace územím imigrace. Díky prohlubujícím se ekonomickým a demografickým rozdílům mezi vyspělými zeměmi a zeměmi třetího světa posilují tendence k imigraci z chudého jihu na bohatý sever. Migrace vyvolává řadu problémů v rovině psychické i v rovině celospolečenské. Tyto oblasti musí být středem pozornosti sociální práce. Běženci či přistěhovalci, kteří přišli do cílové země, ať už z jakýchkoliv

důvodů (politické, ekonomické nebo ekologické), trpí obecně několika základními problémy, s nimiž se pracovníci pomáhajících profesí musí potýkat. Pro některé jedince znamená imigrace hlavně proměnu společenské formy a prožití mezníku v individuálním rozvoji jeho identity. Imigrant prožívá kulturní šok, který je způsoben změnou prostředí, které neodpovídá jeho mentální mapě. Kulturní šok se může projevovat odmítáním členů nové kultury, sníženým sebevědomím, uzavřeností, podrážděností, ztrátou schopnosti efektivně pracovat, stresem, záchvaty pláče aj. (Trousil, 2007, s. 104)

Formulace cíle sociální práce se různí a to s ohledem na společenský, kulturní i historický podtext. Jedna z nejstarších definic sociální práce tvrdí, že sociální práce je to, co dělá sociální pracovník. (Musil a Navrátil, 2000, s. 117)

Sociální pracovník může být pro svého klienta – uprchlíka mnohdy jediným kontaktem s novým světem, v němž se ocitá. Musí nevyhnutelně působit jako prostředník mezi klientem a českou společností reprezentovanou úředníkem, sousedem v domě nebo kýmkoli jiným. Sociální pracovník i klient budou také konfrontováni s kulturou a návyky, které se liší kultury hostitelské společnosti. Pracovník by měl dobře znát české prostředí, příslušné zákony, právní předpisy a současně by měl ovládat některý ze světových jazyků a měl by také být seznámen s kulturním rámcem, který může formovat klientovu osobnost a chování. Sociální pracovník by měl být schopným poskytovatelem informací a materiální pomoci, doprovázející osobou, zprostředkovatelem, vyjednavatelem, obhájcem, naslouchajícím terapeutem, poradcem i kontaktem se společností. (Portál, 2017)

Migranti přicházejí do nové země a rozdílného prostředí. Ve vztahu k sociálním problémům rozlišujeme mezi traumatizovanými a netraumatizovanými uprchlíky. Většina migrantů jsou tací, kteří možná prožili nesnáze, ale také mají zdroje nato, aby se dokázali se svými problémy vyrovnat a zvládnout život v novém prostředí. Takoví uprchlíci potřebují primárně poskytnutí poradenství a všeobecné informace o společenských poměrech a podmínkách. Malou skupinu tvoří uprchlíci, kteří byli vystaveni traumatizující zkušenosti do takové míry, že jsou jejich zdroje nedostatečné nebo jim chybí potřebná fyzická a psychická síla a odolnost. Povaha a rozsah práce při poskytování pomoci traumatizovaným běžencům značně liší dle cílů sociální práce, organizačního rámu apod. (Kolektiv autorů, 2007, s. 60)

Sociální pracovník není jako pečovatel. Jeho úkolem je co nejvíce motivovat a naučit klienta v rámci jeho možností a na základě jeho kompetencí co největší samostatnosti, i

v případě, že klient zvolí variantu řešení, která pro něj nedopadne dobře. I tak to ale v rámci sociální práce bude sociální pracovník respektovat. Sociální pracovník není od toho, aby hodnotil. Výkon práce sociálního pracovníka s cizinci se rozchází s představou většiny státních institucí. Pracovníci často vyžadují a mnohdy jednání s cizincem podmiňují konkrétně tím, že s ním budou komunikovat jen přes sociálního pracovníka jako prostředníka. A taková varianta klienta nic nenaučí. (Kulhavá, 2015)

Sociální práce v uprchlických táborech je o materiálním přežití – přístřeší, voda a potraviny – obraz ze složitějších zemí, v nichž uprchlíci chtějí zůstat. Německo bylo jedno z více příjemných zemí vůči uprchlíkům. Role sociálních pracovníků je pokusit se pomoci uprchlíkům s jejich potřebami. Emocionální trauma změn je něco, o čem sociální pracovníci vědí velké množství. Role sociální práce v Mnichově (který měl příliv až 12 tisíc uprchlíků) zahrnuje pomoc uprchlíkům k přístupu ke zdravotnickým službám, znovusjednocení členů rodiny a dobrovolníky, kteří učí německy. Tato krize přinesla do středu pozornosti konflikt v sociální práci. Ať už se jedná o sílu společenských změn nebo kontrolu. Narůstají debaty o roli sociálních pracovníků a o tom jako ostatní vnímají tuto roli. (Hardy, 2015)

Sociální pracovník pomáhá klientovi řešit problémy v oblastech ubytování, zaměstnání, zdravotní péče, sociálního zabezpečení či vzdělání a výchovy. Forma sociální práce je do značné míry ovlivněna tím, zdali je vykonávána v uprchlických zařízeních nebo mimo ně. Nevládní organizace, které pracují s žadateli o azyl, navštěvují většinou několikrát týdně uprchlická zařízení, kde si mohou po dohodě se Správou uprchlických zařízení zařídit poradenskou místnost nebo poskytují poradenství ve svých kancelářích. (Dymešová, s. 42)

Migrace sebou přináší tři základní překážky. Migrant se najednou ocitne v cizí zemi, nikomu nic nerozumí a musí překonávat jazykovou bariéru. Jazyková bariéra patří mezi jednu z největších překážek. Informace ke klientovi proudí zkresleně a o významu některých slov nemá ani ponětí a to i tehdy pokud někdo překládá téměř vše, jedná se pouze o zprostředkovanou informaci. Z toho důvodu musí mít stoprocentní důvěru v tlumočníka. Další překážkou jsou normy a nepsané zvyky majoritní společnosti. Jak vlastně společnost v nové domovině funguje? Kde a jak se co vyřizuje? Za co se musí platit a co je zdarma? Jak vyplnit papíry na úřadech? Najednou před klientem – uprchlíkem vyvstává poměrně mnoho otázek ohledně dalšího fungování. Třetí překážkou jsou sociální vazby klienta. Vše jsou nenávratně přerušeny. Najednou u sebe nemá své známé a mnohdy ani širší rodinu. Jsou sami a v lepším případě se svou nejbližší rodinou. S budováním sociálních vazeb se

začíná od začátku, stejně jako s budováním společenského statusu. Je jedno, čím byl klient v zemi původu, zde je cizincem. (Kulhavá, 2015)

Kategorizace migrantů

- Uprchlíci – jde o osoby, které se nacházejí mimo svou vlast a mají oprávněné obavy před pronásledováním z důvodů rasových, náboženských nebo národnostních.
- Žadatelé o azyl – jsou to osoby, které opustily svoji mateřskou zemi z obav před pronásledováním, a v azylovém zařízení se u nich prověřuje, zda splňují kritéria přijetí dle Ženevské úmluvy.
- Ilegální migranti – v cílové zemi jsou přítomni bez potřebných dokumentů.
- Navrátilci – osoby, které se po určité době navracejí zpět do země původu. (Palát, 2013, s. 14 – 15)

II. PRAKTICKÁ ČÁST

3 VÝZKUM

V této kapitole bakalářské práce budeme krom samotného popisu a prezentace výzkumu, definovat cíl výzkumu, hypotézy, druh výzkumu, jeho metody a také charakterizujeme výzkumný soubor a průběh výzkumu.

Výzkum byl zvolen z několika důvodů. V okolí neustále slýchávám různé názory týkající se migrační krize a migrantů. Jsou to názory kladné i záporné. Ale ty záporné se objevují nejčastěji. Většinu názorů, které ve svém okolí slýchávám, jsou ovlivněny médii, která mnohdy o této problematice podávají zkreslené a negativní zprávy. Lidé si ovšem nehledají informace v odborných knihách, časopisech nebo člancích, ale věří médiím. Proto bylo zvoleno právě toto téma.

3.1 Cíl výzkumu

Cílem výzkumu je zjistit, jak občané České republiky vnímají migrační krizi.

3.2 Hypotézy

H1: Lidé mající větší zkušenost s cizincem nejsou vyhranění vůči migrační krizi v porovnání s lidmi bez zkušeností.

Hypotéza H1 předpokládá, že lidé, kteří se setkali s cizincem, nejsou k migrační krizi vyhranění tak, jako lidé, kteří nemají s cizinci zkušenost žádnou.

H2: Ženy mají přátelštější nastavení vůči cizincům než muži.

Hypotéza H2 předpokládá, že ženy budou mít vůči cizincům přátelštější nastavení než muži. A to především z toho důvodu, že ženy jsou od přírody soucitnější a solidárnější.

H3: Lidé s vyšším vzděláním mají o migraci větší povědomí, než lidé s nižším vzděláním.

Hypotéza H3 předpokládá, že lidé s vyšším vzděláním mají o migraci větší povědomí než lidé s nižším vzděláním, protože si o této problematice hledají informace a aktivněji se o ni zajímají.

H4: Mladší lidé jsou migraci otevřenější než starší lidé.

Hypotéza H5 předpokládá, že lidé mladší budou migrační krizi a migrantům otevřenější a vstřícnější než lidé starší.

3.3 Druh výzkumu

Pro výzkum byla zvolena kvantitativní metoda. Tato metoda byla zvolena především z toho důvodu, abychom zjistili názor většího počtu respondentů.

Kvantitativní výzkum je představován empirickými analýzami jevů a procesů, v nichž se používají exaktní metody a nástroje pro měření a vyhodnocování zkoumaných objektů. Kvantitativní výzkum se označuje za novopozitivistický, tedy pracující způsobem obvyklým v přírodních vědách. Má přesně vymezený předmět zkoumání, na začátku formuluje hypotézy, které mají být ověřeny nebo zamítnuty. K jeho provedení je potřeba velký počet respondentů. (Průcha, 2014, s. 105)

3.4 Metody výzkumu

Data byla shromažďována za pomoci dotazníků. Tyto dotazníky byly šířeny po internetovém serveru vyplnto.cz. Odpovídat na ně mohli respondenti od 18 let. Díky tomu, že dotazníky byly šířeny přes internet, byla získána data od lidí z měst i vesnic, různého věku, vyznání i vzdělání. Otázky v dotazníku byly otevřené, uzavřené a polouzavřené.

3.5 Výzkumný vzorek

Výzkumný vzorek tvoří 460 respondentů, z nichž je 280 žen a 180 mužů.

3.6 Realizace výzkumu

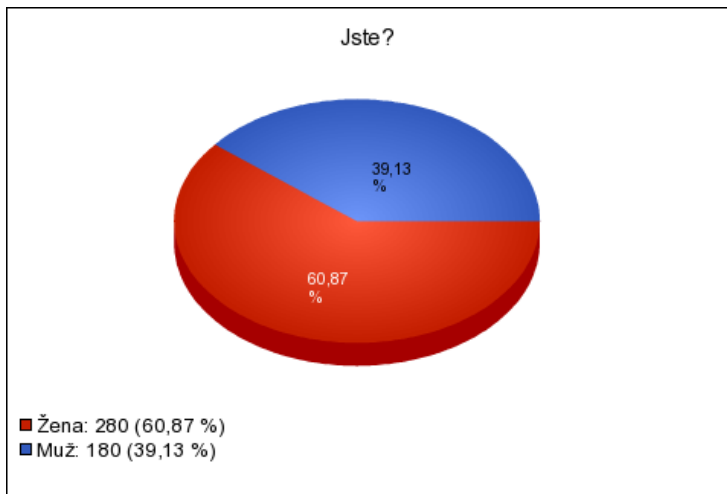
Dotazníkové šetření bylo prováděno od 7. 3. 2017 do 16. 4. 2017. Získala jsem celkem 460 vyplněných dotazníků. Před samotným sběrem dat byl uskutečněn předvýzkum, kterého se zúčastnilo 22 osob, které pomohli lépe specifikovat otázky, aby byly lépe jasné a srozumitelné. Dotazník je tvořen dvaceti šesti otázkami, přičemž první část je zaměřena na identifikaci respondentů, a to především kvůli tomu, abych zjistil, v jakém složení jsou jednotlivé skupiny zastoupeny. Otázky č. 1 – č. 5 zjišťují pohlaví a věk respondentů, dosažené vzdělání, místo bydliště a náboženské vyznání. Otázky č. 6 – č. 26 byly zaměřeny na obecné otázky týkající se migrační krize, jako kde respondenti získávají informace o této problematice, zda souhlasí s uprchlickými kvótami nebo otázka otevřená, jak si představují typického migranta. Všem otázkám dotazníku se budu věnovat v části výsledky šetření.

Zpracování dat proběhlo v několika fázích:

1. Zpracování dotazníku
2. Sesbírání dotazníků.
3. Sečtení jednotlivých odpovědí.
4. Zpracování do grafů.
5. Vyhodnocení.

4 VÝSLEDKY ŠETŘENÍ

Otázka č. 1 – Pohlaví respondentů

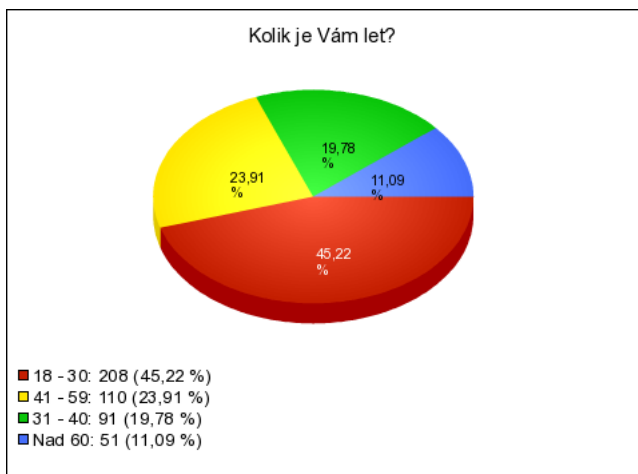

graf č. 1: Rozložení dle pohlaví

Z celkového počtu 460 respondentů odpovídalo 180 mužů (39,13%) a 280 žen (60,87%), viz graf č. 1.

Otázka č. 2 – Věk respondentů

Otázkou jsme zjišťovali, jaký je věk dotazovaných.

graf č. 2: Rozložení dle věkových skupin

Z grafu můžeme vidět, že největší zastoupení měla věková skupina 18 – 30 let, tvořilo ji 208 respondentů (45,22%), poté následuje věková skupina 41 – 59 let, tvořilo ji 110 respondentů (23,91%). 91 respondentů patří do věkové skupiny 31 – 40 let (19,78%). Poslední skupinu tvoří 51 respondentů ve věku nad 60 let (11,09%). Z grafu vyplývá, že nejvíce odpovídali respondenti v produktivním věku

Otázka č. 3 – Nejvyšší dosažené vzdělání

Cílem této otázky bylo zjistit, jakého nejvyššího vzdělání dosáhli respondenti.

graf č. 3: Nejvyšší dosažené vzdělání

Z grafu vyplývá, že lidé se středoškolským vzděláním s maturitou převažují, jde o 198 lidí (43,04%), na druhém místě se umístili lidé s vysokoškolským vzděláním II. stupně, 92 lidí (20%) a těsně za nimi jsou lidé s vysokoškolským vzděláním I. stupně, 71 lidí (15,43%). Lidí s vysokoškolským vzděláním III. stupně odpovídalo 35 (7,61%). Středoškolské vzdělání bez maturity s výučním listem má 26 lidí (5,65%). Velmi málo dotázaných bylo s titulem vyšší odborné školy, 21 (4,57%) a občanů se základním vzděláním bylo nejméně, tedy 17 (3,7%).

Otázka č. 4 – Místo bydliště z hlediska počtu obyvatel

Respondenti odpovídali na otázku o velikosti svého bydliště, abych při vyhodnocování co hypotéz lépe rozlišila občany z vesnice a z města.

graf č. 4: Velikost místa bydliště

Zde mají největší zastoupení respondenti z velikostí místa bydliště 10 000 – 100 000 obyvatel, jde o 143 lidí (31,09%). Občanů z města o velikosti nad 1 000 000 obyvatel je 106 (23,04%). Z místa bydliště do 2000 obyvatel je 81 respondentů (17,61%). Z místa bydliště o velikosti 100 000 – 1 000 000 obyvatel je 69 dotazovaných (15%). Nejméně respondentů, 61 (13,26%), žije v místě bydliště od 2000 – 10 000 obyvatel

Otázka č. 5 – Náboženské vyznání

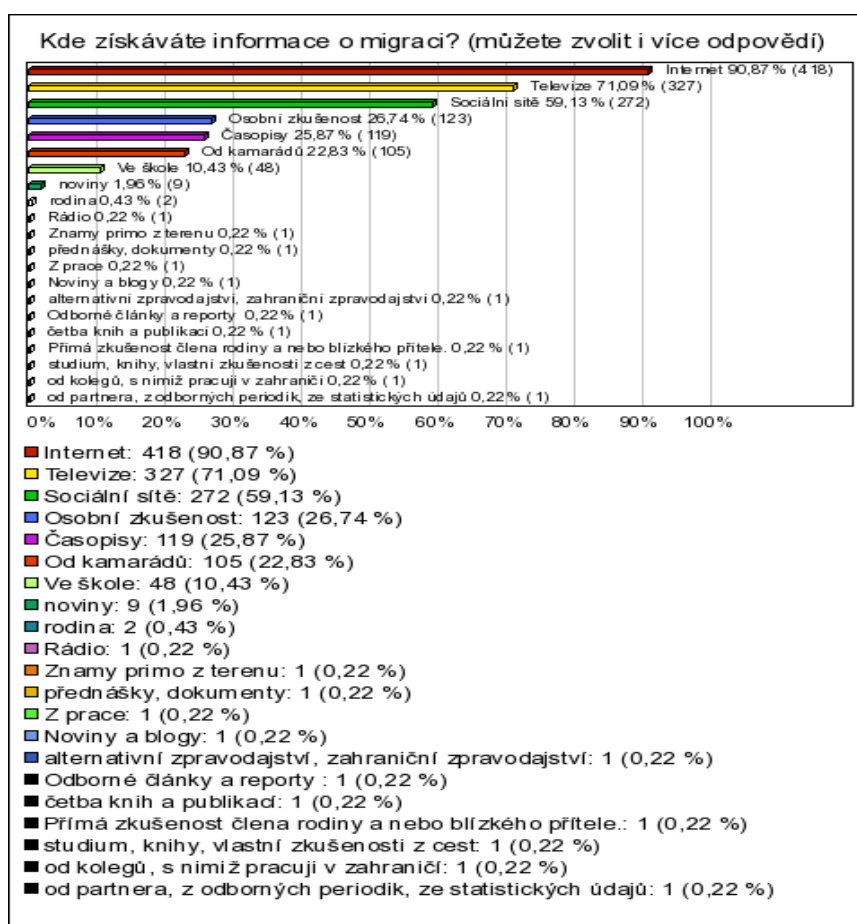

graf č. 5: Náboženské vyznání

Z grafu č. 5 vyplývá, že 289 respondentů (62,83%) není žádného vyznání, jsou ateisté. Křesťanskou víru má 86 dotazovaných (18,7%). Římskokatolické náboženství vyznává 42 respondentů (9,13%). K pravoslaví se hlásí 2 z dotazovaných (0,43%), judaismus vyznávají také 2 respondenti (0,43%) a k agnosticismu se také hlásí 2 lidé (0,43%). Otázka byla polouzavřená, čili byla možnost volby jiné. Tuto možnost zvolilo 37 dotazovaných (8

Otázka č. 6 – Informace o migraci

Touto otázkou jsem chtěla zjistit, kde lidé získávají informace o migraci. Respondenti mohli zvolit více možností nebo přidat vlastní odpověď.

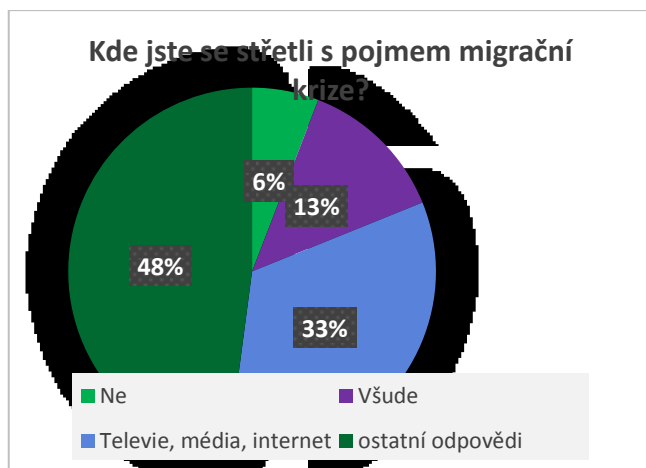
graf č. 6: Informace o migraci

Internet jako informační zdroj zvolilo 418 dotazovaných (90,87%), televizi zvolilo 327 respondentů (71,09%), sociální sítě 272 respondentů (59,13%), osobní zkušenost má 123 respondentů (26,74%). 119 respondentů (25,87%) získává informace z časopisů, 105 respondentů (22,83%) od kamarádů, ve škole získává informace 48 dotazovaných (10,43%), z novin čerpá 9 z dotazovaných (1,96%). 2 lidé uvedli jako zdroj rodinu (0,43%). Po 1 odpovědi uvedli dotazovaní rádio, informace od přítele z terénu, z práce, blogy, alternativní

zpravodajství, odborné články a reporty, četbu knih a publikací, přímou zkušenost člena rodiny, studium knih a vlastní zkušenost z cest, od kolegů ze zahraničí a od partnera a statistických údajů (každá z těchto odpovědí 0,22%).

Otázka č. 7 – Střetli jste se někdy s pojmem migrační krize?

Tato otázka je polouzavřená. Respondenti, kteří zvolili možnost ano, měli připsat, kde se s tímto pojmem setkali.

graf č. 7: Pojem migrace

Respondentů, kteří zvolili možnost ne, bylo 27 (5,87%). Ti, kteří zvolili možnost ano, měli dopsat, kde se s tímto pojmem střetli. Nejčastější odpovědi byla televize, média a internet. Tyto možnosti odpovědělo 153 respondentů (33,26%). Další početná odpověď byla všude, toto odpovědělo 60 respondentů (13,04%). Mezi ostatní odpovědi, na které odpovědělo 220 dotazovaných (48%) patří třeba sociální sítě, debaty, tisk, viz předešlá odpověď apod.

Otázka č. 8 – Osobní zkušenost s cizinci obecně

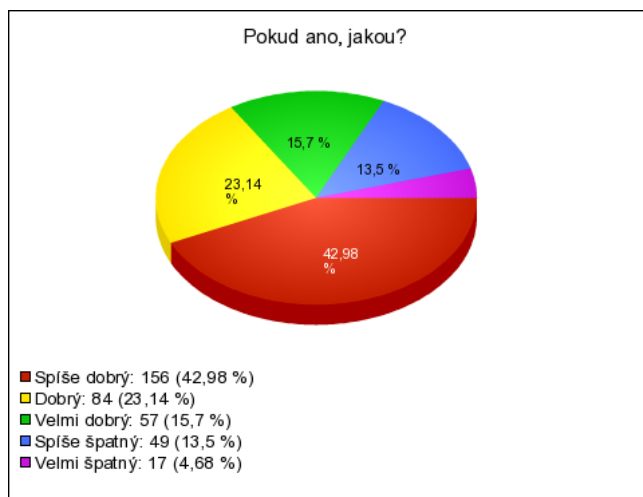

graf č. 8: Zkušenost s cizinci obecně

U této otázky se dotazník větvil. Respondenti, kteří odpověděli na otázku kladně, odpovídaly na otázku č. 9. Ti, kteří odpověděli záporně, přešli k otázce č. 10. Z grafu vyplývá, s cizinci má osobní zkušenost 363 dotazovaných (78,91%). Zkušenost nemá 97 dotazovaných (21,09%).

Otázka č. 9 – Pokud ano, jakou?

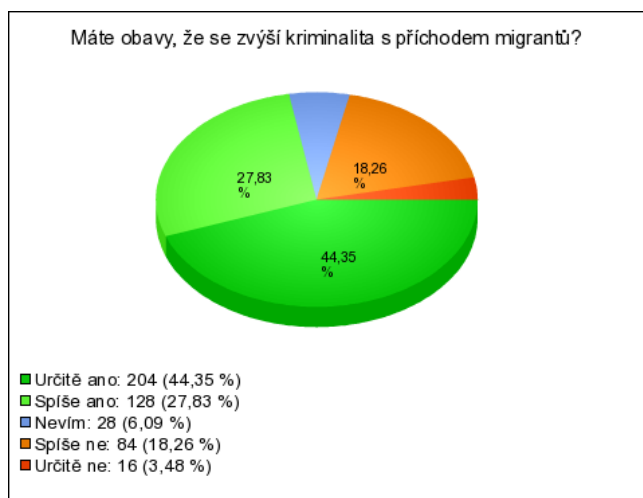
Na tuto otázku odpovídali ti z respondentů, kteří u předchozí otázky zvolili možnost ano.

graf č. 9: Pokud ano, jakou?

Na tuto otázku odpovídalo 363 respondentů ze 460. Z odpovědí na otázku vyplývá, že 297 respondentů, má dobrou zkušenost s cizinci. Jen 66 z dotazovaných nemá s cizinci dobrou zkušenost.

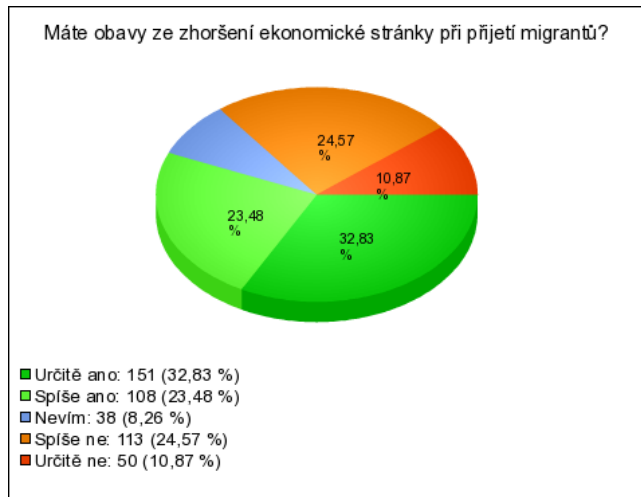
Otázka č. 10 – Máte obavy, že se zvýší kriminalita s příchodem migrantů?

graf č. 10: Obavy z kriminality

Z odpovědí na otázku vyplývá, že 332 dotazovaných (72,17%) má obavu z příchodu migrantů. 28 respondentů (6,09%) odpovědělo, že neví a 100 dotazovaných (21,74%) obavy z příchodu migrantů nemá.

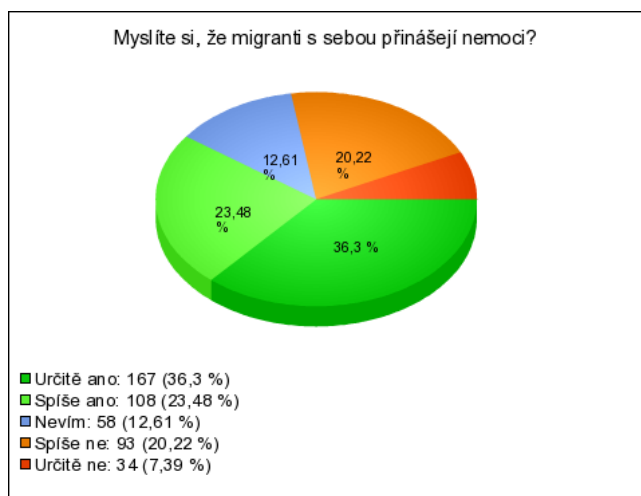
Otázka č. 11 - Máte obavy ze zhoršení ekonomické stránky při přijetí migrantů?

graf č. 11: Obavy ze zhoršení ekonomiky

V médiích se často hovoří o tom, že migrační krize stojí českou ekonomiku hodně peněz. Z toho důvodu jsem zařadila tuto otázku. Z odpovědí respondentů vyplývá, že 259 respondentů (56,30%) se obává, že migrační krize postihne českou ekonomiku. Odpověď neví uvedlo 38 respondentů (8,26%). Ze zhoršení ekonomické stránky nemá obavy 163 dotazovaných (35,44%).

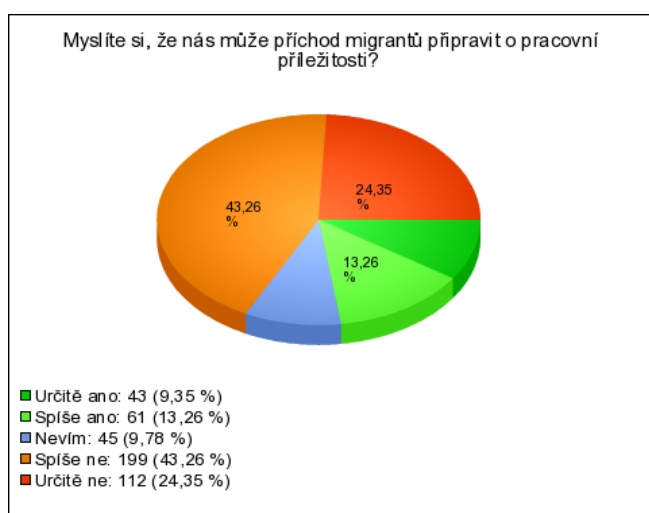
Otázka č. 12 - Myslíte si, že migranti s sebou přinášejí nemoci?

graf č. 12: Migranti a nemoci

Ze 460 dotazovaných uvedlo 275 (59,78%), že si myslí, že migranti s sebou nemoci přinášejí. Na otázku nevím odpovědělo 58 dotazovaných (12,61%). Že s sebou migranti nemoci přinášejí, si nemyslí 127 dotazovaných (27,61%).

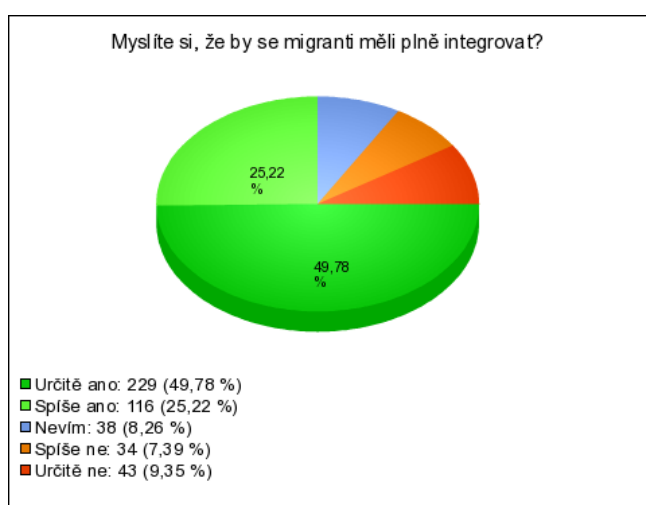
Otázka č. 13 - Myslíte si, že nás může příchod migrantů připravit o pracovní příležitosti?

graf č. 13: Pracovní příležitosti

311 respondentů (67,61%) uvedlo, že si nemyslí, že nás nově přichozí o práci skutečně připraví. 104 respondentů (22,61%) si myslí, že nás migranti o naši práci připraví a 45 respondentů (9,78%) zvolilo odpověď nevím.

Otázka č. 14 - Myslíte si, že by se migranti měli plně integrovat?

graf č. 14: Integrace migrantů

Migranti, kteří se k nám dostávají, jsou z jiného světa než my a mají jiné zvyklosti. Proto jsem se v dotazníku zeptala, zda si občané České republiky myslí, že by se měli plně inte-

grovat. Ze 460 respondentů si 345 (70%) myslí, že by se měli plně integrovat do České společnosti. Jen 77 respondentů (16,74%) si myslí, že by se integrovat neměli. Odpověď nevím zvolilo 38 respondentů (8,26%).

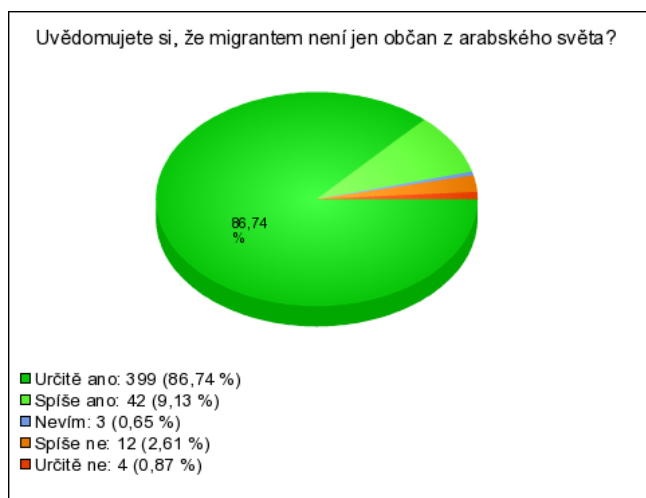
Otázka č. 15 - Vnímáte rozdíl mezi muslimem a islamistou?

graf č. 15: Muslim a islamista

Otázku jsem zařadila do dotazníku z toho důvodu, že většina lidí považuje za potenciálního teroristu každého muslima. Z toho důvodu jsem chtěla vědět, zda občané vnímají rozdíl mezi těmito dvěma pojmy. Z odpovědí vyplynulo, že rozdíl mezi těmito dvěma pojmy vnímá 310 z dotazovaných (67,39%). Nevím na otázku odpovědělo 41 respondentů (8,91%). Z toho usuzuji, že neví jaký je mezi nimi rozdíl. Žádný rozdíl mezi nimi nevnímá 109 respondentů (23,69%).

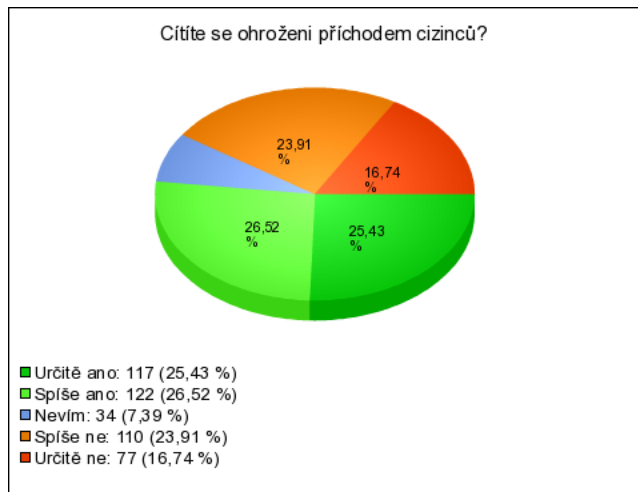
Otázka č. 16 - Uvědomujete si, že migrantem není jen občan z arabského světa?

graf č. 16: Migranti

Ve svém okolí jsem se často setkala s tím, že si lidé neuvědomují, že migrantem není jen občan arabského světa, ale je jím i Slovák, Ukrajinec nebo Polák. Chtěla jsem zjistit, zda si to občané uvědomují. Z dotazovaných odpovědělo na otázku kladně, tedy, že si tuto skutečnost uvědomují 441 respondentů (95,87%). Odpověď nevím zvolili 3 lidé (0,65%) a odpověď ne, tedy, že si tuto skutečnost neuvědomují, odpovědělo 16 lidí (3,48%).

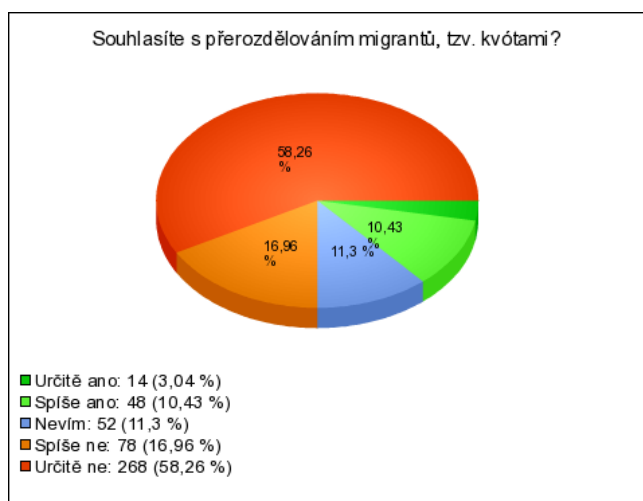
Otázka č. 17 - Cítíte se ohroženi příchodem cizinců?

graf č. 17: Ohrožení cizinci

Jak jsem již avizovala výše, občané arabského světa mají svá pravidla a zákony, která někteří extremisti praktikují i v Evropě (šaría). Cítí se tedy občané České republiky cizinci ohroženi? Ano odpovědělo 239 respondentů (51,95%). Odpověď nevím zvolilo 34 respondentů (7,39%) a ohroženo se necítí 187 respondentů (40,65%).

Otázka č. 18 - Souhlasíte s přerozdělováním migrantů, tzv. kvótami?

graf č. 18: Uprchlické kvóty

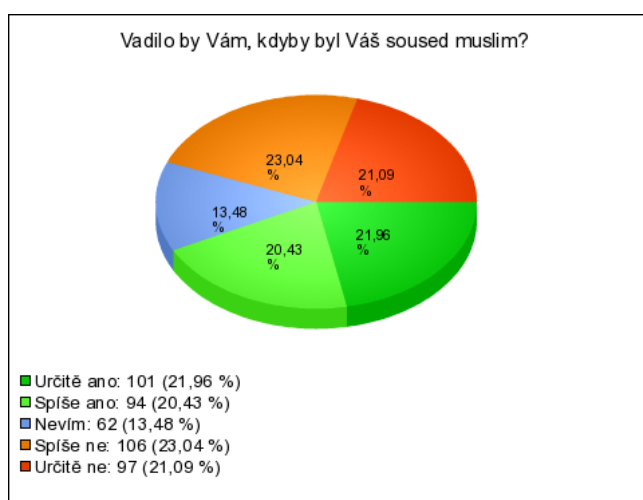
Protože přichází stále hodně migrantů, evropská unie chce zavést uprchlické kvóty. Chtěla by migranty dělit mezi zeměmi, aby měl každý z nich zajištěnou mezinárodní ochranu. S přerozdělováním migrantů nesouhlasí 346 respondentů (75,22%). Souhlasí s nimi jen 62 z dotazovaných (13,47%) a odpověď nevím zvolilo 52 z dotazovaných (11,3%).

Otázka č. 19 – Popište, jak si představujete typického migranta?

Tato otázka byla otevřená. Respondenti měli popsat, jak si představují typického migranta. Tato otázka byla položena záměrně, abych zjistila, zda si lidé skutečně uvědomují, že migrantem není jen občan z arabského světa, viz otázka č. 16. Čistí odpovědi, které se mi v rámci této otázky hromadily, bylo mnohdy těžké. Ze 460 dotazovaných, jich použilo 45 (9,78%) nějakou formu vulgarismu nebo urážky, 15 (3,26%) respondentů nezvolilo odpověď žádnou a otázku odbyly tečkou nebo otazníkem. Zvažovala jsem, jak nejlépe otázku vyhodnotit. Proto odpovědi, ve kterých jsme se mohli dočíst klíčová slova jako muslim, černý, násilník, chce peníze, Arab apod. jsem spočítala dohromady, tyto hesla použilo 141 z dotazovaných (30,65%). Další klíčová slova, která měla popsat, jak si lidé migranta představují, byla cizinec, kdokoliv z nás nebo zoufalý člověk. Tak si migranta představuje 251 z dotazovaných (54,57%) a zbylých 8 uvedlo (1,74%) odpověď nevím. 141 dotazovaných si představuje typického migranta tak, jak nám jej předsouvají média, tedy jako mladého, snědého muže, s mobilem v ruce, který je násilnický a nechce pracovat.

Otázka č. 20 - Vadilo by Vám, kdyby byl Váš soused muslim?

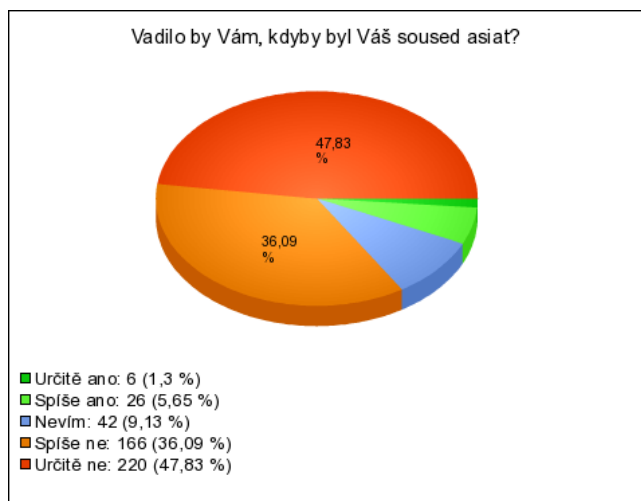
Otázky č. 20 – č. 26 byly do dotazníku vloženy z toho důvodu, aby se respondenti otevřeli a my mohli lépe posoudit, jaký názor skutečně mají.

graf č. 19: Soused muslim

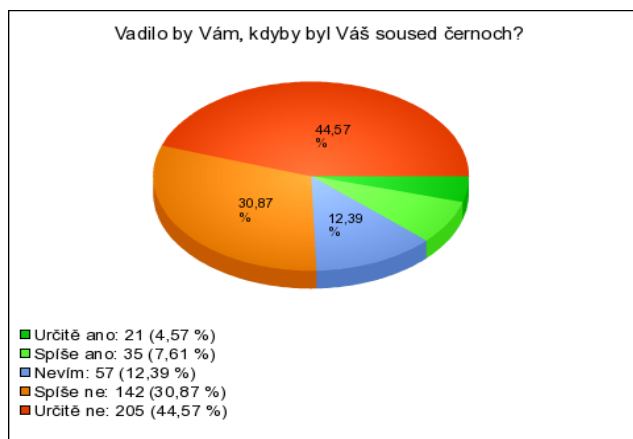
Z grafu vyplývá, že mít za souseda muslima by nevadilo 205 dotazovaných (44,13%). Naopak vadilo by to 195 z dotazovaných (42,39%). Domnívám se, že respondenti zvolili vyhýbavou odpověď nevím z toho důvodu, že by záleželo na tom, jak by se daný muslim choval a jaký by byl člověk. Tuto odpověď zvolilo 62 dotazovaných (13,48%). Z grafu se dá posoudit, že soused muslim by nevadil téměř polovině z dotázaných. Dá se předpokládat, že lidský úsudek, co se týče migrační krize, značně ovlivňují média, zkušenost s cizinci a mnoho dalších faktorů.

Otázka č. 21 - Vadilo by Vám, kdyby byl Váš soused Asiat?

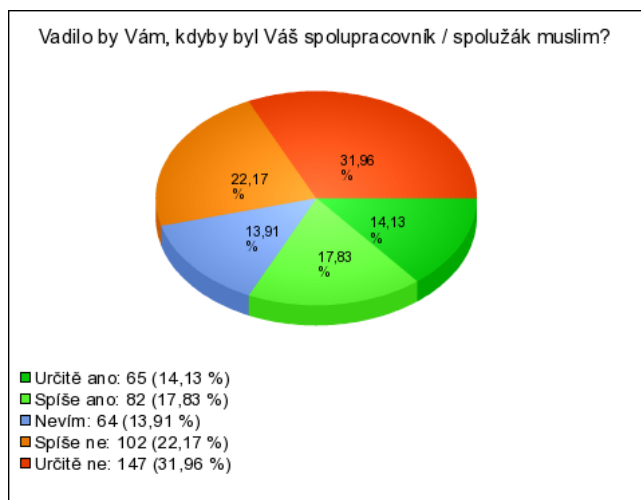

graf č. 20: Soused Asiat

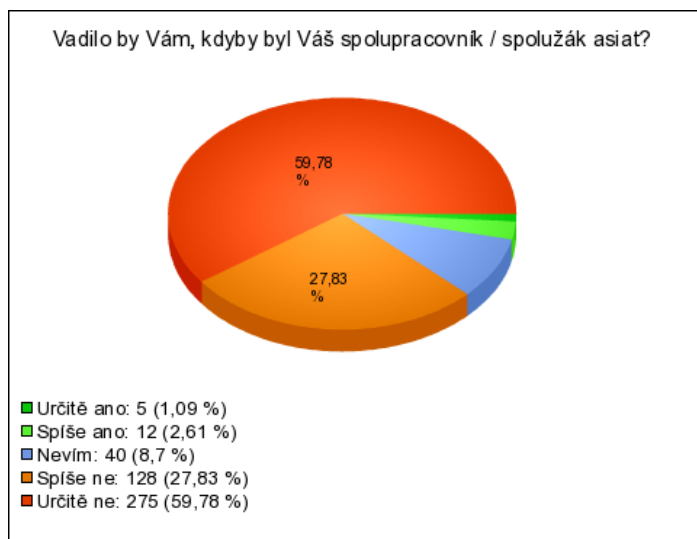
Jak je vidět na výsledcích z grafu, kdyby mělo 386 z dotazovaných (83,92%) za souseda Asiata, neměli by s tím problém. Jen malá část zvolila možnost určitě ano, spíše ano a to 36 dotazovaných (6,95%). Předpokládám, že to lidem nevádí z toho důvodu, že Asijská kultura nemá problém se v naší zemi začlenit a jsou velmi pracovití. Odpověď nevím zvolilo 42 respondentů (9,13%). Z výsledků se dá tedy usoudit, že by nadpoloviční většině respondentů Asiáté jako sousedé nevádí.

Otázka č. 22 - Vadilo by Vám, kdyby byl Váš soused černocho?*graf č. 21: Soused černocho*

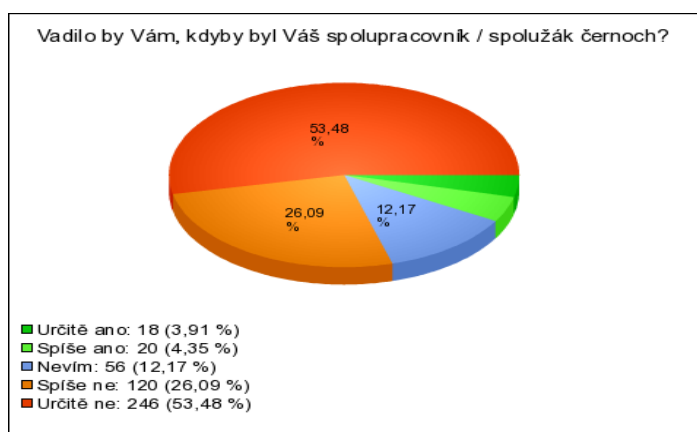
Mít za souseda černocho by nevadilo 347 respondentům (75,44%). Odpověď určitě ano nebo spíše ano zvolilo jen 56 respondentů (12,18%). Odpověď nevím zvolilo 57 respondentů (12,39%) z celkového počtu 460. Z grafu tedy vyplývá, že nadpoloviční většina by s takovým sousedem problém neměla.

Otázka č. 23 - Vadilo by Vám, kdyby byl Váš spolupracovník/spolužák muslim?*graf č. 22: Spolužák muslim*

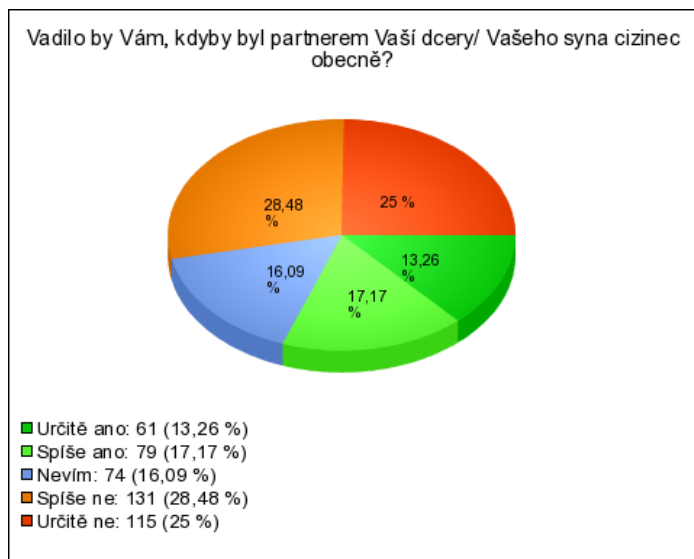
Jak je z grafu patrné, mít za spolupracovníka nebo spolužáka muslima by vadilo 147 z dotazovaných (31,96%). Skutečnost, že spolupracovník nebo spolužák je muslim, by nevadila 249 dotazovaných (54,13%). Možnost nevím zvolilo 64 dotazovaných (13,91%) a to opět z důvodu, který jsem popsala u otázky č. 20.

Otázka č. 24 - Vadilo by Vám, kdyby byl Váš spolupracovník/spolužák Asiat?*graf č. 23: Spolužák Asiat*

U této otázky naprostá většina z dotazovaných zvolila odpověď určitě ne nebo spíše ne, 403 (87,61%). Odpověď určitě ano nebo spíše ano zvolilo jen 17 lidí (3,7%). Odpověď nevím byla zvolena 40 respondenty (8,7%). Opět je patrné, že s Asiaty jako etnikem nemají občané České republiky problém a nevadilo by jim mít je za spolupracovníky nebo spolužáky.

Otázka č. 25 - Vadilo by Vám, kdyby byl Váš spolupracovník/spolužák černocho?*graf č. 24: Spolužák černocho*

U této otázky zvolilo jen 38 respondentů (8,26%), že by jim vadilo mít za spolužáka nebo spolupracovníka černocho. Tato skutečnost by nevadila 366 respondentům (79,57%) ze 460. Odpověď nevím zvolilo 56 z dotazovaných (12,17%). Myslím si, že je to z toho důvodu, že lidé si na přítomnost černochoů již zvykli, jezdí k nám studovat a mnoho z nich již zůstane kvůli práci. Ovšem mnoho černochoů pochází z Afriky, kde je Islám hojně rozšířen.

Otázka č. 26 - Vadilo by Vám, kdyby byl partnerem Vaší dcery/ Vašeho syna cizinec obecně?

graf č. 25: Cizinec jako partner dítěte

Na otázku, zda by respondentům vadilo, kdyby byl partnerem dcery nebo syna cizinec obecně, odpovědělo 246 z dotazovaných (53,48%), určitě ne nebo spíše ne. Tedy nevadilo. Tato skutečnost by vadila 140 (30,43%) ze 460 dotazovaných. Odpověď nevím zvolilo 74 respondentů (16,09%). Myslím si, že četnější odpovědi nevím jsou u této otázky způsobeny tím, že žádný člověk není stejný a je těžké předpokládat, jak se k nám zachová manžel/manželka Česka nebo manžel/manželka cizinec/cizinka. Je to o charakteru lidí.

4.1 Ověření hypotéz

H1: Lidé mající větší zkušenost s cizincem nejsou vyhranění vůči migrační krizi v porovnání s lidmi bez zkušeností.

K vyhodnocení první hypotézy jsem využila otázek č. 8, č. 10, č. 12, č. 13, č. 14, č. 17 a č. 28. z dotazníku o vnímání migrační krize. Otázkou č. 8 bylo zkoumáno, zda mají respondenti zkušenost s cizinci obecně. Pokud byla odpověď ano, měli respondenti uvést, zda mají s cizinci zkušenost dobrou nebo špatnou. Zkušenost s cizinci má 363 (78,91%) z dotazovaných (78,91%). Bez zkušenosti je 97 z dotazovaných (21,09%).

Z 363 lidí má dobrou zkušenost s cizinci 81,54% dotazovaných. Špatnou zkušenost má jen

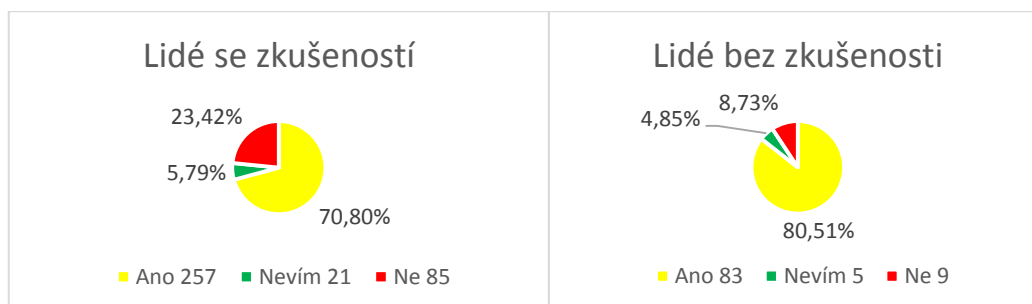
18,46%.

graf č. 26: Odpovědi na otázku č. 8: Máte osobní zkušenosti s cizinci obecně?

Otázkou č. 10 jsme se respondentů dotazovali, zda mají obavy, že se zvýší kriminalita s příchodem migrantů.

Z 363 respondentů mající zkušenost s cizinci, ano odpovědělo 70,80% z dotazovaných, neví odpovědělo 5,79% a obavy z kriminality nemá 23,42%.

Z 97 respondentů, kteří nemají zkušenost s cizinci, ano odpovědělo 80,51%, neví 4,85% a obavy z kriminality nemá 8,73%.

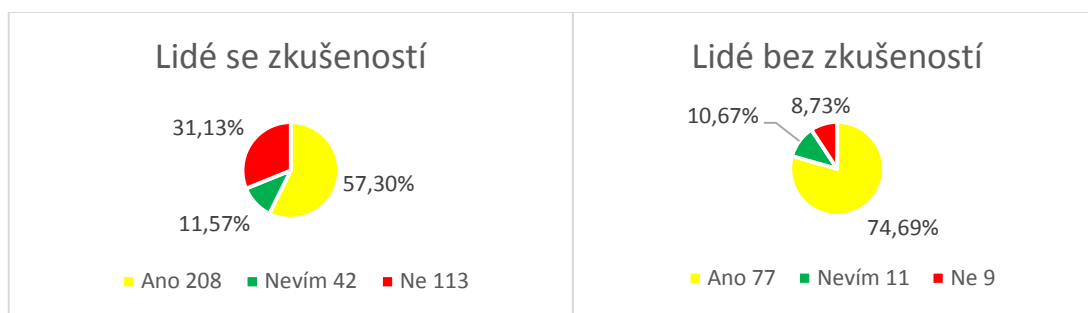

graf č. 27: Odpovědi na otázku č. 10: Máte obavy, že se zvýší kriminalita s příchodem migrantů?

Z odpovědí na otázku vyplývá, že lidé, kteří mají zkušenost s cizinci, i přesto mají strach s příchodu migrantů (70.80%). Jen 23,42% obavy nemá. Lidé, kteří zkušenost s cizinci nemají se z 80,51% obávají nové příchodích. Obavy nemá jen 8,73% z nich.

Otázkou č. 12 jsme zkoumali, zda si lidé myslí, že migranti přenášejí nemoci. 208 respondentů (57,30%) z 363 majících zkušenost s cizinci si myslí, že migranti nemoci přenášejí. 42 respondentů (11,57%) zvolilo možnost nevím a 113 respondentů (31,13%) si myslí, že nemoci nepřenášejí.

Z 97 respondentů bez zkušenosti s cizinci, si 77 myslí (74,69%), že migranti přenášejí nemoci. 11 (10,67%) zvolilo možnost nevím a 9 z dotazovaných (8,73%) si myslí, že nemoci nepřenášejí.

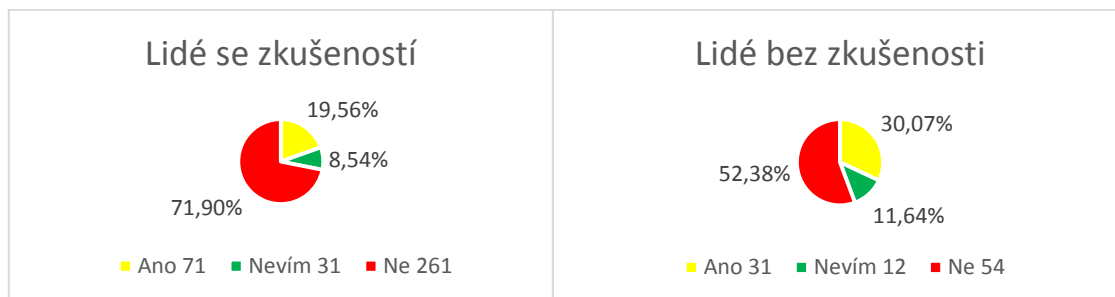

graf č. 28: Odpovědi na otázku č. 12: Myslíte si, že migranti s sebou přinášejí nemoci?

Z odpovědí na otázku vyplývá, že bez ohledu na zkušenosti s cizinci se občané České republiky obávají nemocí, které mohou migranti přenášet.

Otázka č. 13 se ptala dotazovaných, zda si myslí, že nás může příchod migrantů připravit o pracovní příležitosti. 19,56% lidí, majících zkušenost s cizinci si myslí, že nás migranti mohou opravdu připravit o práci. 8,54% odpovědělo, že neví a třetina dotazovaných, tedy 71,90% si nemyslí, že by nás migranti připravili o práci.

Z dotazovaných, kteří nemají zkušenost s cizinci, si 30,07% myslí, že nás mohou migranti připravit o práci, jde o 31 lidí. 12 z dotazovaných (11,64%) si není jistých a odpovědělo, že neví. Více jak polovina, tedy 54 z dotazovaných (52,38%) si nemyslí, že by nás migranti připravili o práci.

graf č. 29: Odpovědi na otázku č. 13: Myslíte si, že nás může příchod migrantů připravit o pracovní zkušenost?

Z odpovědí dotazovaných vyplývá, že lidé si nemyslí, že by nás migranti měli připravit o pracovní příležitosti.

Otázka č. 14 zkoumá, zdá si občané České republiky myslí, že by se mělo migranti plně integrovat? Že by se měli migranti plně integrovat si myslí 77,13%, tedy 280 dotazovaných z lidí, mající zkušenost s cizinci. K odpovědi nevím se přihlásilo 7,7%. Že by se integrovat neměli, si myslí 15,15% z nich.

Co se týče lidí bez zkušeností s cizinci, tak z této skupiny dotazovaných si třetina, 72,75% myslí, že by se měli migranti plně integrovat do naší společnosti. K odpovědi nevím se přihlásilo 8,73%. 13 z 97 dotazovaných (12,61%) si myslí, že by se migranti integrovat neměli.

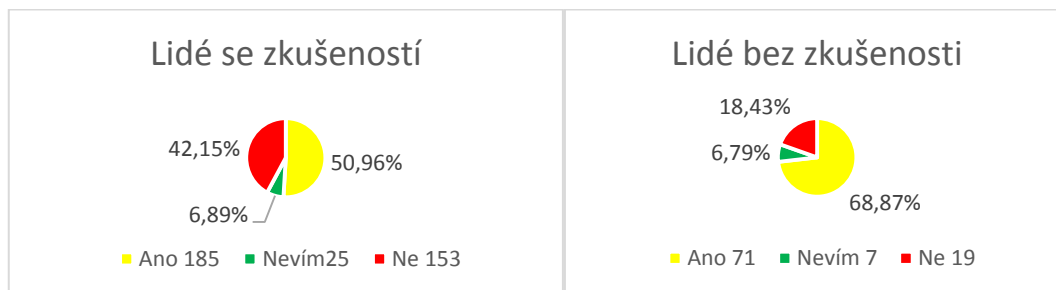

graf č. 30: Odpovědi na otázku č. 14: Myslíte si, že by se měli migranti plně integrovat?

Jak je z grafu patrné, jak lidé se zkušeností s cizinci, tak i lidé bez zkušeností, si myslí, že by se migranti měli plně integrovat do naší společnosti.

Otázkou č. 17 bylo zkoumáno, zda se občané České republiky cítí ohrožení příchodem cizinců. Lidé, jenž mají zkušenost s cizinci odpovídali, že se cítí být ohroženi, konkrétně 185 z dotazovaných (50,96%). Ohroženo se necítí 153 z dotazovaných (42,15%). Odpověď nevím zvolilo 25 (6,89%) z 363 dotazovaných.

Dotazovaní, jenž nemají zkušenost s cizinci, se 71 obává (68,87%) příchodu cizinců. Z 97 dotazovaných se necítí být ohroženo 19 z nich (18,43%). K odpovědi nevím se přihlásilo 6,79%.

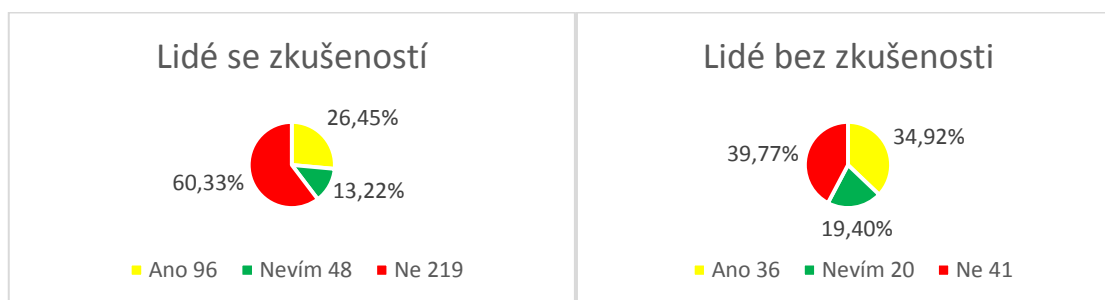

graf č. 31: Odpovědi na otázku č. 17: Cítíte se ohroženi příchodem cizinců?

Jak je z grafu patrné, ohrožení příchodem cizinců se cítí jak lidé se zkušeností s cizinci, tak i lidé bez zkušeností. U respondentů se zkušeností s cizinci jsou odpovědi ano a ne téměř půl na půl. Kdežto u respondentů bez zkušeností, značně převahuje obava z příchodu cizinců.

Otázka č. 26 zkoumá, zda by občanům České republiky vadilo, kdyby byl partnerem/partnerkou jejich syna/dcery cizinec obecně. Lidé se zkušeností s cizinci odpověděli na tuto otázku převážně ne, a to 60,33%. Odpověď nevím zvolilo 48 z dotazovaných (13,22%) a odpověď ano, tedy, že by jim to vadilo, zvolilo 96 z dotazovaných (26,45%).

U dotazovaných bez zkušenosti s cizinci je to téměř půl na půl. Tato skutečnost by vadila 36 z dotazovaných (34,92%). Nevadilo by to 41 dotazovaných (39,77%) a odpověď nevím zvolilo 20 dotazovaných (19,40%).

graf č. 32: Odpovědi na otázku č. 26: Vadilo by Vám, kdyby byl partnerem Vaší dcery/ Vašeho syna cizinec obecně?

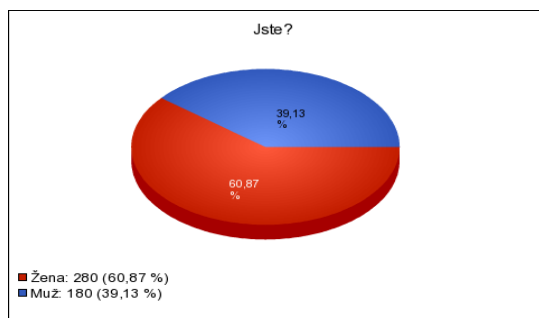
Jak je z grafu patrné, více jak polovině dotazovaných v obou zkoumaných skupinách nevadí, kdyby jejich syn/ dcera měli za partnera/partnerku cizince. Z četných odpovědí nevím

usuzují, že dotazovaní se zamysleli nad tím, že záleží na konkrétním člověku a ne odkud pochází, a proto zvolili možnost nevím.

H1 nebyla potvrzena.

H2 Ženy mají přátelštější nastavení vůči cizincům než muži.

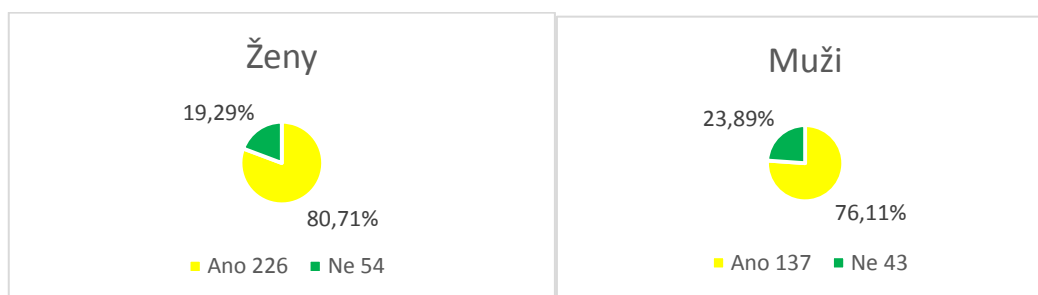
Hypotézu budeme zkoumat za pomoci otázek č. 1, č. 8, č. 10, č. 11, č. 14, č. 17 a č. 26. Otázkou č. 1 jsme zjišťovali počet mužů a žen, kteří odpovídali na dotazník. Zjistili jsme, že na dotazník odpovídalo 280 žen a 180 mužů.

graf č. 33: Odpovědi na otázku č. 1: Jste?

Další otázkou, č. 8 jsme zjišťovali, zda mají ženy a muži zkušenosti s cizinci. Z dotazníku nám vyplynulo, že z 280 žen má zkušenost s cizincem, a to 226 z nich (80,71%). Naopak žádnou zkušenost s cizinci nemá pouze 54 z nich (19,29%).

Z mužů má s cizinci zkušenost 137 dotazovaných (76,11%) a bez zkušenosti je 43 mužů (23,89%).

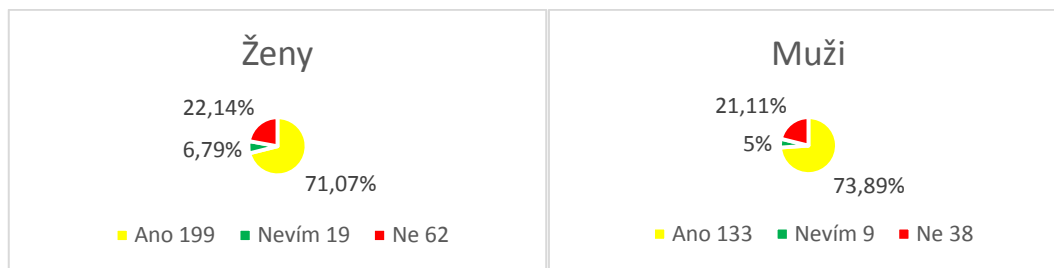

graf č. 34: Odpovědi na otázku č. 8: Máte osobní zkušenost s cizinci obecně?

Otázkou č. 10 zjišťujeme, zda mají ženy a muži obavy ze zvýšení kriminality s příchodem migrantů.

Třetina žen, 71,07% má obavy ze zvýšení kriminality s příchodem migrantů. Odpověď nevím zvolilo 19 žen (6,79%) a strach ze zvýšení kriminality nemá 64 z dotazovaných žen (22,14%).

I třetina mužů, tedy 73,79% má obavy ze zvýšení kriminality. Nevím, zvolilo 9 mužů (5%) a obavy nemá 38 mužů (21,11%).

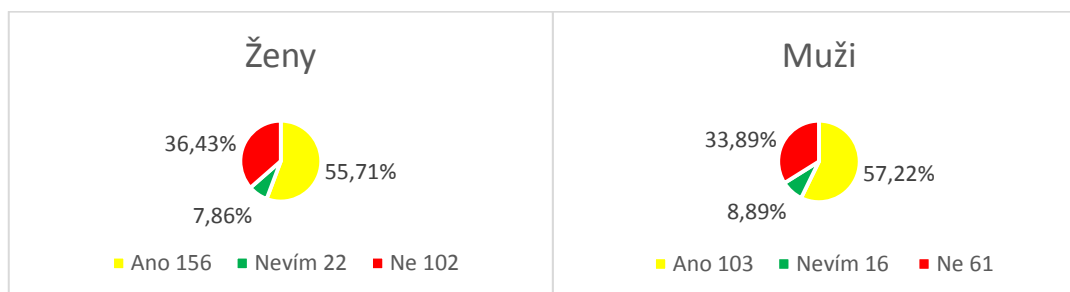
graf č. 35: Odpovědi na otázku č. 10: Máte obavy, že se zvýší kriminalita s příchodem migrantů?

Z grafu můžeme vyčíst, že ženy i muži mají stejné obavy ze zvýšení kriminality s příchodem migrantů.

Otázkou č. 11 jsme se žen a mužů dotazovali, zda mají obavy ze zhoršení ekonomické stránky při přijetí migrantů.

Z 280 žen si 156 zvolilo možnost ano (55,76%), tedy mají obavy. 22 žen (7,86%) neví, na kterou stranu se má přiklonit. Možnost ne zvolilo 102 žen (36,43%).

Ze 180 mužů si 103 zvolilo možnost ano (57,22%), mají obavy ze zhoršení ekonomické stránky. Možnost nevím zvolilo 16 mužů (8,89%) a 61 mužů (33,89%) nemá obavy ze zhoršení ekonomické stránky.

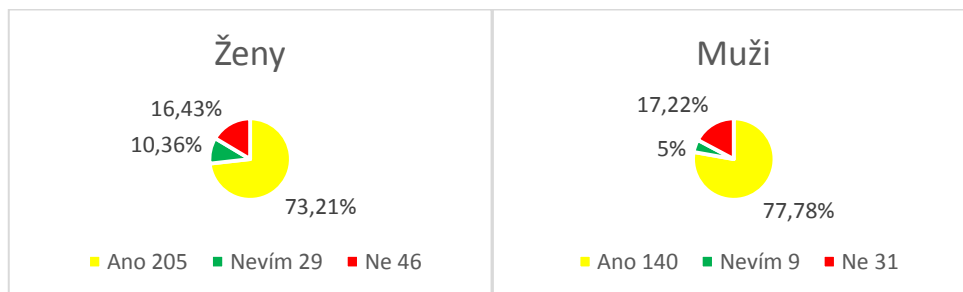
graf č. 36: Odpovědi na otázku č. 11: Máte obavy ze zhoršení ekonomické stránky při přijetí migrantů?

Z grafu můžeme vyčíst, že obavy ze zhoršení ekonomické stránky při přijetí migrantů mají ženy stejně jako muži.

Otázkou č. 14 zkoumáme, zda si ženy a muži myslí, že by se měli migranti plně integrovat.

Velká většina žen, 73,21%, si myslí, že by se měli migranti plně integrovat do české společnosti. Odpověď nevím zvolilo 29 žen (10,36%). Že by se migranti neměli integrovat si myslí 16,43% žen.

Stejně jako u žen si i velká většina z dotazovaných mužů myslí, že by se migranti měli integrovat, jde o 77,78%. Jistých si není 5% mužů. Že by se migranti neměli integrovat si myslí 31 mužů (17,22%).

graf č. 37: Odpovědi na otázku č. 14: Myslíte si, že by se měli migranti plně integrovat?

Z grafu je patrné, že ženy si stejně jako muži myslí, že by se migranti měli plně integrovat do naší společnosti.

Otázka č. 17 zjišťuje, zda se cítí občané České republiky ohroženi přístupem migrantů.

Ohroženo se cítí 55,36% žen, bezpečně 105 z nich (37,50%). Odpověď nevím zvolilo 7,14% žen.

Z odpovědí respondentů vyplývá, že se cítí ohroženo 84 mužů (45,67%), bezpečně se cítí 82 (45,56%). Je to tedy půl na půl. Odpověď nevím zvolilo 7,78%.

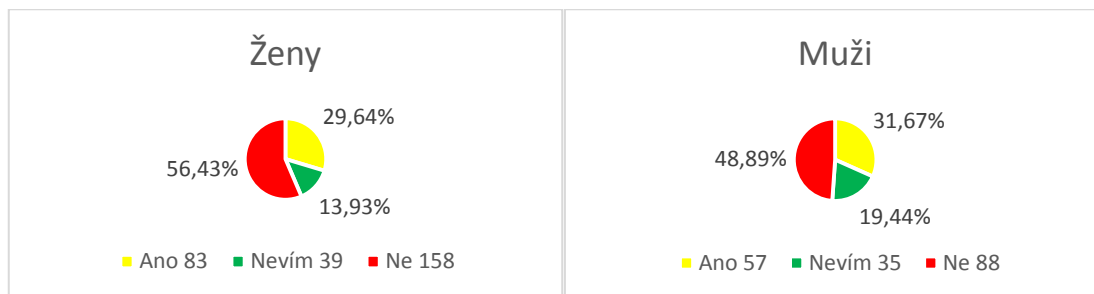
graf č. 38: Odpovědi na otázku č. 17: Cítíte se ohroženi příchodem migrantů?

Z odpovědí žen a mužů na otázku zda se cítí ohroženi příchodem migrantů, vyplývá, že ženy i muži se cítí ohroženi nově příchozími.

Otázkou č. 26 se ptáme, zda by respondentům vadilo, kdyby byl partnerem jejich dce-ry/syna cizinec obecně.

Z odpovědí vyplynulo, že 83 (29,64%) žen by bylo proti takovému vztahu. 13,39% zvolilo odpověď nevím a 158 ženám (56,43%) by cizinec jako partner dítěte nevadil.

57 mužům by cizinec jako partner/partnerka vadil. 19,44% zvolilo odpověď nevím a 88 mužů (48,89%) by proti nebylo.

graf č. 39: Odpovědi na otázku č. 26: Vadilo by vám, kdyby byl partnerem Vaší dcery / Vašeho syna cizinec obecně?

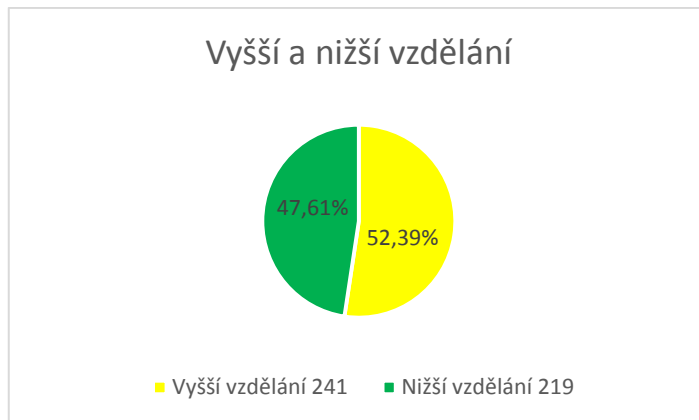
Z grafu vyplývá, že cizinec, jako partner dcery nebo syna by nevadila ve většině případů ani ženám ani mužům. Samozřejmě chápu, že tato otázka byla těžká, protože hodně záleží na tom, jaký člověk je. Nejde všechny cizince škatulkovat.

H2 nebyla potvrzena.

H3 Lidé s vyšším vzděláním mají o migraci větší povědomí než lidé s nižším vzděláním.

U této hypotézy budeme čerpat z otázek č. 3, č. 15, č. 11, č. 12, č. 13, č. 16 a č. 18.

Otázkou č. 3 bylo zjišťováno, kolik respondentů má vzdělání vyšší a kolik nižší. Respondentů s vyšším vzděláním bylo 241 (52,39%) a s nižším 219 (47,61%).

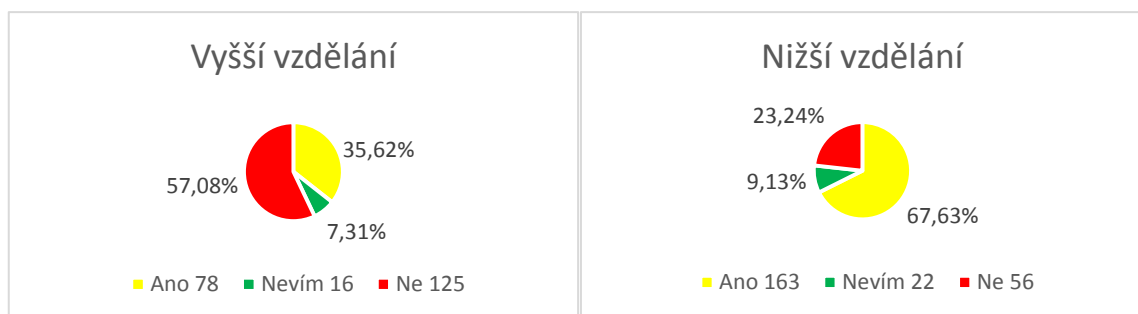

graf č. 40: Odpovědi na otázku č. 3: Jaké je Vaše nejvyšší dosažené vzdělání?

Otázkou č. 11 zjišťujeme, zda mají občané České republiky obavy ze zhoršení ekonomické stránky při přijetí migrantů.

Obavy ze zhoršení ekonomické stránky má 78 dotazovaných s vyšším vzděláním (35,62%). Naopak obavy nemá 125 dotazovaných (57,08%), tedy nadpoloviční většina. Odpověď nevím zvolilo 7,31% dotazovaných.

Respondenti s nižším vzděláním, mají obavy ze zhoršení ekonomické stránky (67,63%). Obavy nemá 56 respondentů (23,24%) a odpověď nevím zvolilo 22 dotazovaných (9,13%).

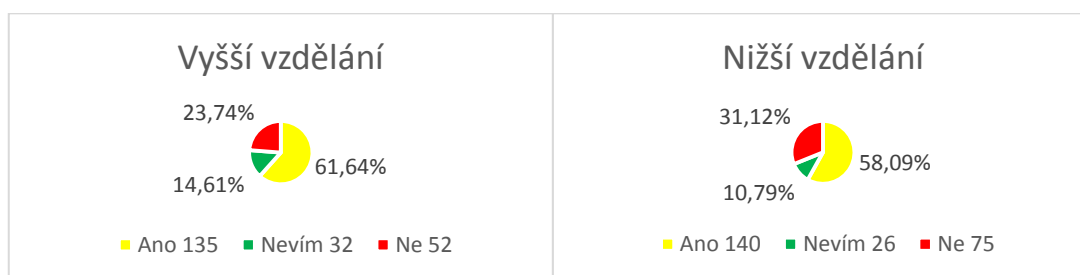
graf č. 41: Odpovědi na otázku č. 11: Máte obavy ze zhoršení ekonomické stránky při přijetí migrantů?

Z grafu odpovědí vyplývá, že obavy ze zhoršení ekonomické stránky nemá 57,08% dotazovaných s vyšším vzděláním. Naopak lidé s nižším vzděláním obavy mají, a to 67,63%.

Otázkou č. 12 bylo zjišťováno, zda si respondenti myslí, že migranti přinášejí nemoci.

Lidé s vyšším vzděláním, 61,64%, se domnívají, že migranti nemoci přinášejí. Že migranti nemoci nepřinášejí si myslí 23,74% z dotazovaných. Odpověď nevíم zvolilo 32 dotazovaných (14,61%).

Lidé s nižším vzděláním, 58,09%, si myslí, že migranti nemoci přinášejí. 75 (31,12%) dotazovaných si myslí, že nemoci nepřinášejí. Odpověď nevíم zvolilo 26 dotazovaných (10,79%).

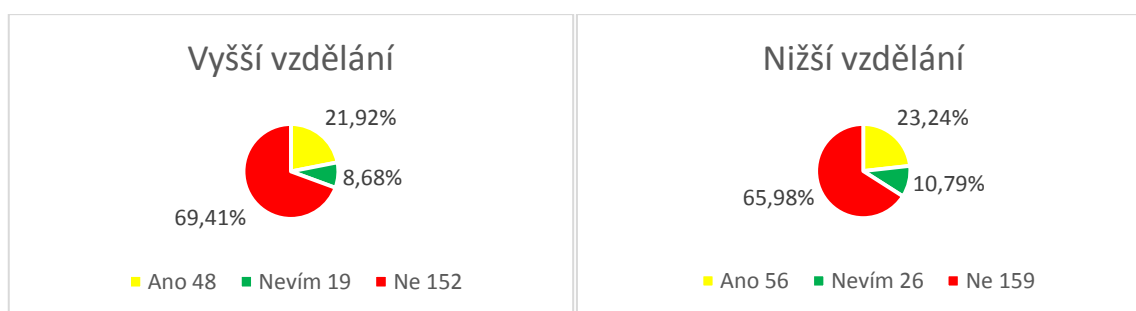
graf č. 42: Odpovědi na otázku č. 12: Myslíte si, že s sebou migranti přinášejí nemoci?

Z grafu vyplývá, že lidé s vyšším stejně jako s nižším vzděláním si myslí, že nemoci s sebou migranti přinášejí.

Otázkou č. 13 zjišťujeme, zda si občané České republiky myslí, že nás mohou migranti připravit o pracovní příležitosti.

69,41% lidí s vyšším vzděláním si myslí, že nás migranti o pracovní příležitosti nepřipraví. Odpověď ano, tedy, že si myslí, že nás o pracovní příležitosti připraví si myslí jen 48 dotazovaných (21,92%). Možnost nevíم zvolilo 8,68% dotazovaných.

Taktéž většina lidí s nižším vzděláním (65,98%) si myslí, že nás migranti o pracovní příležitosti nepřipraví. Myslí si to jen 23,24% z dotazovaných. Možnost nevíم byla zvolena 26krát (10,79%).

graf č. 43: Odpovědi na otázku č. 13: Myslíte si, že nás mohou migranti připravit o pracovní příležitosti?

Jak z grafu vyplývá, obě skupiny dotazovaných si nemyslí, že by nás migranti měli připravit o pracovní příležitosti.

Otázkou č. 15 bylo zjišťováno, zda dotazovaní vnímají rozdíl mezi muslimem a islamistou. Lidé s vyšším vzděláním odpovědělo 189 (86,30%), tedy vnímají rozdíl mezi muslimem a islamistou. Rozdíl nevnímá 15 respondentů (6,85%) a odpověď neví byla zvolena 15krát (6,85%).

Lidé s nižším vzděláním odpovědělo 121 (50,21%), čili rozdíl mezi muslimem a islamistou vnímají. Žádný rozdíl nevidí 94 respondentů (39%) a odpověď neví byla zvolena v 26 případech (10,79%).

graf č. 44: Odpovědi na otázku č. 15: Vnímáte rozdíl mezi muslimem a islamistou?

Jak z grafu vyplývá, rozdíl mezi těmito dvěma pojmy vnímají jak lidé s vyšším vzděláním, tak i s nižším.

Otázkou č. 16 bylo zkoumáno, zda si respondenti uvědomují, že migrantem není jen občan z arabského světa.

Lidé s vyšším vzděláním si tuto skutečnost uvědomují, jde o 99,09% dotazovaných. Jen 2 dotazovaní (0,91%) si tuto skutečnost neuvědomují.

Lidé s nižším vzděláním si tuto skutečnost uvědomují, jde o 92,95%. Jen 14 z dotazovaných (5,81%) si to neuvědomují a 3 lidé (1,24%) zvolili možnost neví.

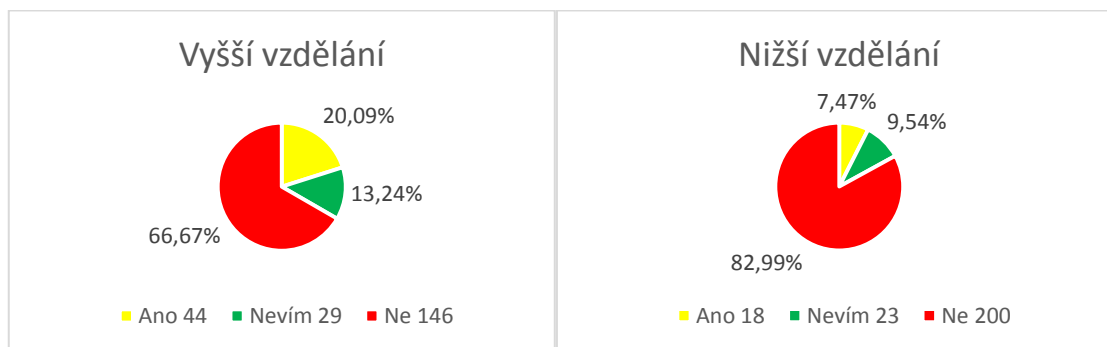
graf č. 45: Odpovědi na otázku č. 16: *Uvědomujete si, že migrantem není jen občan z arabského světa?*

Jak z grafu vyplývá, skutečnost, že migrantem není jen občan z arabského světa, si uvědomují jak lidé s vyšším, tak i nižším vzděláním.

Otázkou č. 18 je zjišťováno, zda respondenti souhlasí s přerozdělováním migrantů, tzv. kvótami.

Z 219 respondentů s vyšším vzděláním s kvótami souhlasí 44 z nich (20,09%). Nesouhlasí s nimi 146 respondentů (66,67%). Možnost nevím zvolilo 29 z dotazovaných (13,24%).

200 respondentů (82,99%) s nižším vzděláním s kvótami nesouhlasí. Souhlasí s nimi jen 18 z dotazovaných (7,47%) a možnost nevím zvolilo 23 dotazovaných (9,54%).

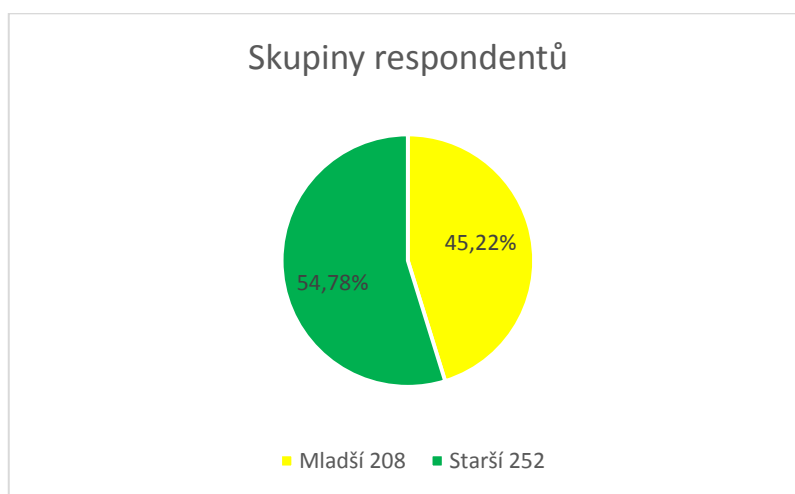
graf č. 46: *Odpovědi na otázku č. 18: Souhlasíte s přerozdělováním migrantů, tzv. kvótami?*

Jak je z grafu patrné, u občanů České republiky převládá nesouhlas s přerozdělováním migrantů.

H3 byla potvrzena.

H4 Mladší lidé jsou migraci otevřenější než starší lidé.

Pro vyhodnocení čtvrté hypotézy byly zvoleny otázky č. 2, č. 8, č. 10, č. 11, č. 12, č. 13, č. 18, č. 20, č. 23 a č. 26. Otázkou č. 2 jsme se respondentů dotazovali, kolik mají let. Na výběr měli z možností 18 – 30, 31 – 40, 41 – 59 a nad 60 let. Pro tuto hypotézu jsem si je rozdělila na mladší a starší občany, mladší od 18 – 29 a kategorie starší jsou lidé od 31 let a výše. Respondentů do 30 let mi odpovědělo 208 (45,22%) a respondentů nad 31 let 252 (54,78%).

graf č. 47: Odpovědi na otázku č. 2: Kolik je Vám let?

Otázkou č. 8 jsme se dotazovali, zda mají respondenti osobní zkušenost s cizinci obecně.

197 mladších lidí (94,71%) má s cizinci osobní zkušenost a jen 11 z nich (5,29%) zkušenost nemá.

Ze skupiny starších lidí 166 odpovědělo (65,87%) kladně, tedy zkušenost s cizinci mají. 86 lidí s této kategorie zkušenost žádnou nemají (34,13%).

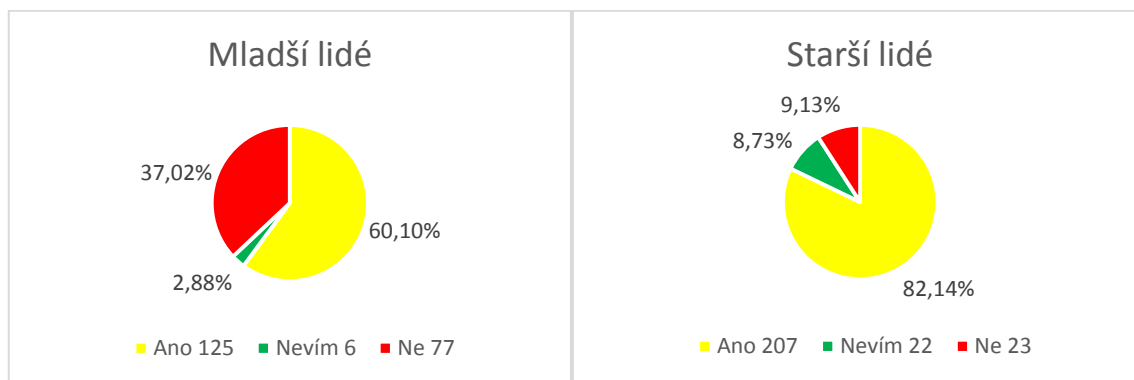
graf č. 48: Odpovědi na otázku č. 8: Máte osobní zkušenost s cizinci obecně?

Jak z grafu vyplývá, u mladších lidí je osobní zkušenost zastoupena ve velkém. U Starších je procento zkušenosti s cizinci taky velké, ale není tak velké jako u mladších lidí.

Otázkou č. 10 jsme se respondentů ptali, zda mají obavy ze zvýšení kriminality s příchodem migrantů.

Většina mladších lidí 60,10%, tedy 125 dotazovaných, má obavy ze zvýšení kriminality. Jen 77 lidí (37,02%) obavy nemá žádné. Odpověď nevím zvolilo 6 lidí (2,88%).

Převážná většina starších lidí, 207 (82,14%) má obavy, že se kriminality zvýší. Jen 23 dotazovaných (9,13%) si obavy nedělá a odpověď nevím byla zvolena 22 dotazovanými (8,73%).

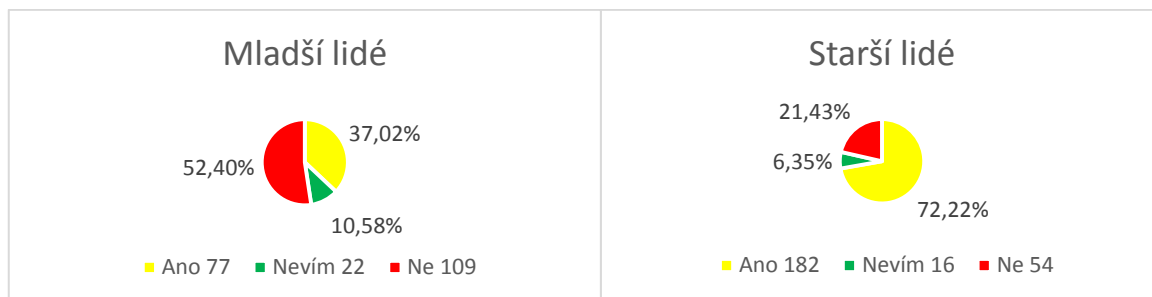
graf č. 49: Odpovědi na otázku č. 10: Myslíte si, že se zvýší kriminalita s příchodem cizinců?

Z grafu vyplývá, že jak mladší, tak i starší lidé mají ze zvýšení kriminality obavy.

Otázkou č. 11 jsme zjišťovali, zda mají mladší a starší občané České republiky obavy ze zhoršení ekonomické stránky při přijímání uprchlíků.

77 mladších lidí (37,02%) si myslí, že nově příchozí mohou ohrozit českou ekonomiku. Ovšem naopak si více než polovina dotazovaných (52,40%) nemyslí, že by migranti byla ekonomická zátěž. Možnost nevím zvolilo 22 z nich (10,58%).

U starších lidí je to naopak. 182 z nich (72,22%) si myslí, že migranti mohou ohrozit i ekonomickou stránku. Opačného názoru je 54 dotazovaných (21,43%). Možnost nevím zvolilo 16 z nich (6,35%).

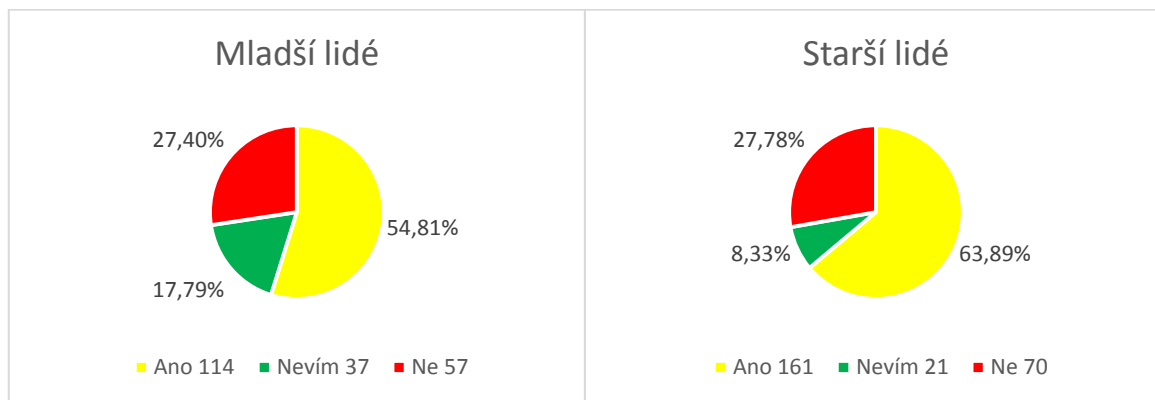
graf č. 50: Odpovědi na otázku č. 11: Máte obavy ze zhoršení ekonomické stránky při přijetí migrantů?

Z grafu vyplývá, že starší občané mají větší obavy ze zhoršení ekonomické stránky než občané mladší.

Otázkou č. 12 jsme zjišťovali, zda si mladší a starší lidé myslí, že migranti s sebou přinášejí nemoci.

Nadpoloviční většina (54,81%) mladších lidí se domnívá, že migranti s sebou nemoci přinášejí. Jen 57 z nich (27,40%) si to nemyslí a možnost nevím zvolilo 37 z dotazovaných (17,79%).

U skupiny starších lidí si 63,89% také myslí, že migranti nemoci přinášejí. Nemyslí si to jen 70 z nich (27,78%) a možnost nevím byla zvolena 21krát (8,33%).

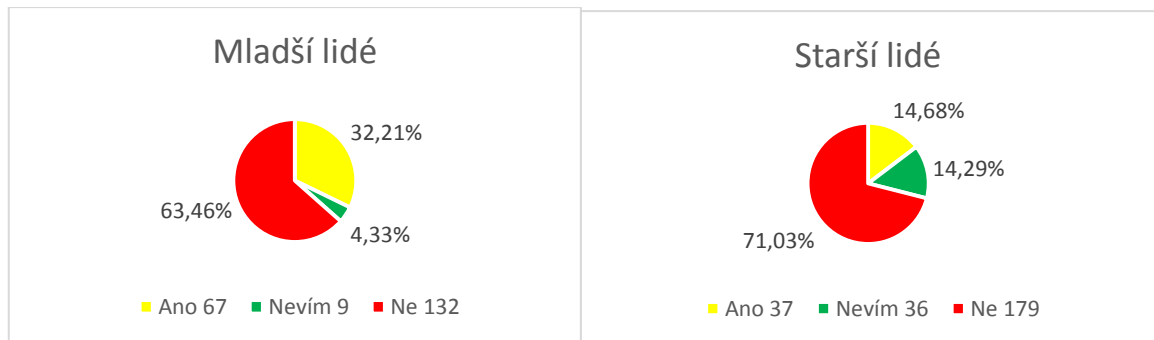
graf č. 51: Odpovědi na otázku č. 12: Myslíte si, že migranti s sebou přinášejí nemoci?

Jak můžeme vyčíst z grafu, mladší i starší občané České republiky si myslí, že migranti s sebou nemoci přinášejí

Otázkou č. 13 jsme zkoumali, zda si občané myslí, že nás mohou migranti připravit o pracovní příležitosti.

Ze skupiny mladších respondentů si 66 z nich (32,21%) myslí, že nás migranti o práci připraví. Z 208 dotazovaných si to nemyslí 132 (63,46%). Odpověď nevím byla zvolena 9krát (4,33%).

Ani starší respondenti (71,03%) se nedomnívají, že by nás migranti měli připravit o pracovní příležitosti. Myslí si to jen 37 z nich (14,68%) a možnost nevím si zvolilo 36 respondentů (14,29%) starších 31 let.

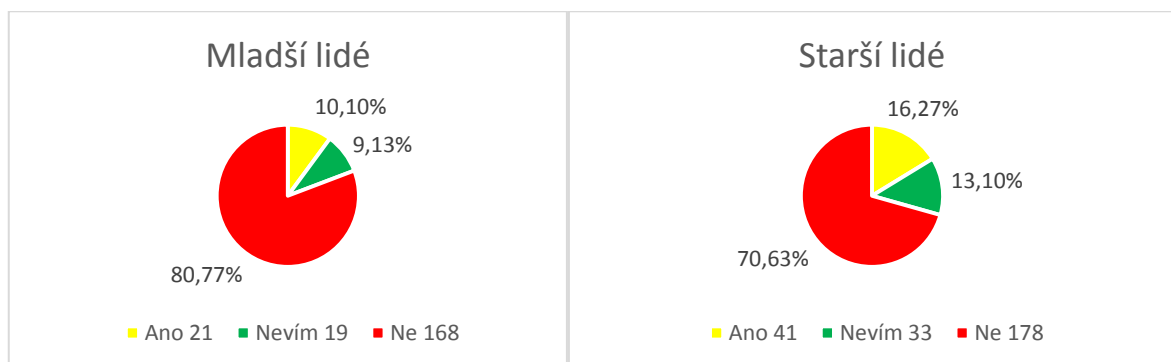

graf č. 52: Odpovědi na otázku č. 13: Myslíte si, že nás mohou migranti připravit o pracovní příležitosti?

Jak z grafu vyplývá, ani mladší ani starší občané České republiky si nemyslí, že by nás migranti mohli připravit o pracovní příležitosti.

Otázkou č. 18 bylo zkoumáno, zda respondenti souhlasí s přerozdělováním migrantů, tzv. kvótami.

Naprostá většina mladších lidí (80,77%) i starších lidí (70,63%) s přerozdělováním migrantů nesouhlasí. Z mladších lidí s kvótami souhlasí jen 10,10% a starších 16,27%.

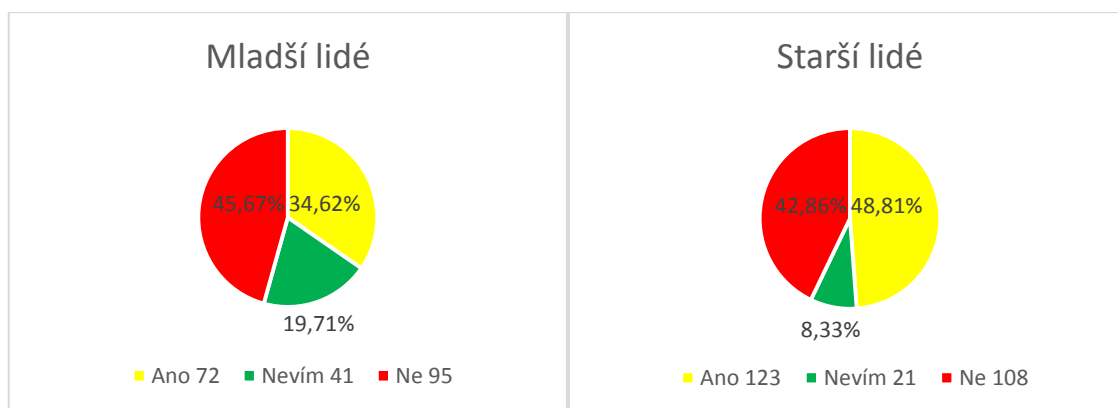
graf č. 53: Odpovědi na otázku č. 18: Souhlasíte s přerozdělováním migrantů, tzv. kvótami?

Jak je z grafu patrné, naprostá většina mladších i starších respondentů s přerozdělováním migrantů nesouhlasí.

Otázkou č. 20 jsme se dotazovali, zda by respondentům vadilo, kdyby byl jejich soused muslim.

Z mladších respondentů jich 72 odpovědělo (34,62%), že ano, vadilo. Mít za souseda muslima by nevadilo 95 z dotázaných (45,67%). Možnost nevím zvolilo 41 z nich (19,71%) a domnívám se, že z toho důvodu, že by ani nezáleželo na tom, zda je jejich soused muslim, ale na tom, jaký je to člověk.

Ze starších respondentů by 123 (48,81%) bylo proti tomu, aby byl jejich sousedem muslim. Nevadilo by to 108 z nich (42,86%) a možnost nevím si zvolilo 21 dotazovaných (8,33%).

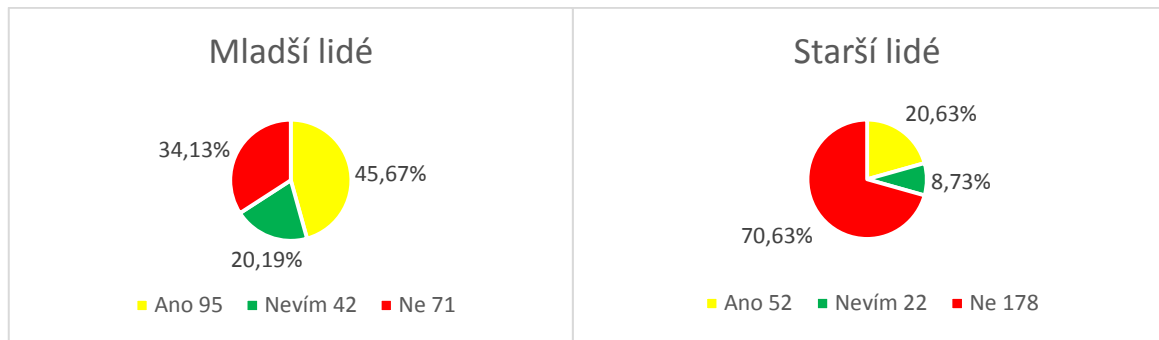
graf č. 54: Odpovědi na otázku č. 20: Vadilo by Vám, kdyby byl Váš soused muslim?

Jak je z grafu vidět, soused muslim by mladším lidem nevadil, ale starším ano.

Otázkou č. 23 bylo zkoumáno, zda by lidem vadilo, kdyby byl jejich spolužák nebo spolupracovník muslim.

Mladším lidem by vadilo, kdyby byl jejich spolupracovník nebo spolužák muslim, a to 45,67%. Nevadilo by to 71 z nich (34,13%) a možnost nevím zvolilo 42 dotazovaných (20,19%).

178 starším lidem by nevadilo mít za spolupracovníka nebo spolužáka muslima. Vadilo by to 52 z nich (20,63%) a možnost nevím zvolilo 22 lidí (8,73%).

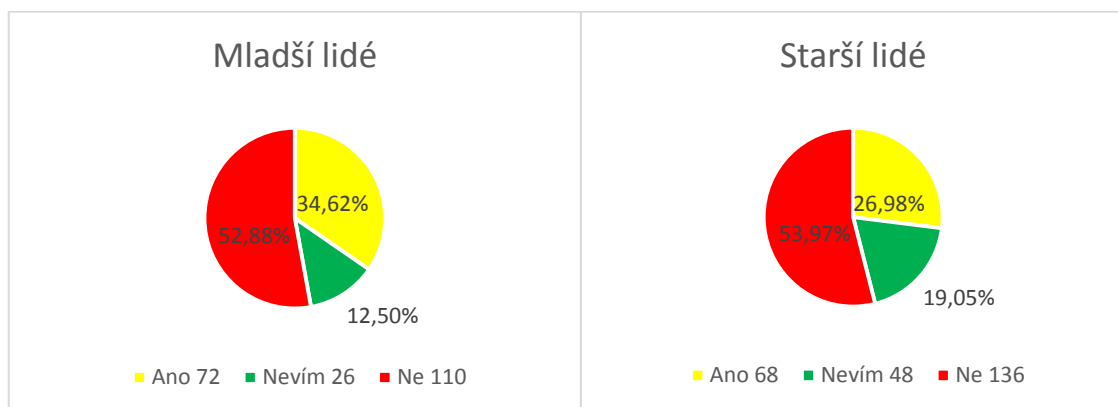
graf č. 55: Odpovědi na otázku č. 23: Vadilo by Vám, kdyby byl Váš spolupracovník/spolužák muslim?

Z grafu můžeme vyčíst, že muslim jako spolupracovník nebo spolužák by nevadil hlavně starším lidem. Je tedy s podivem, že za souseda by ho nechtěli, ale jako spolupracovník/spolužák by jim nevadil. To samé platí i u mladších lidí.

Otázkou č. 26 bylo zjišťováno, zda by lidem vadilo, kdyby byl partnerem jejich dcery nebo syna obecně cizinec.

Cizinec jako partner dítěte by vadil 72 mladším dotazovaným (34,62%). Nevadil by 110 tázaných (52,88%) a možnost nevím zvolilo 26 tázaných (12,50%).

Starším dotazovaným by celkově cizinec jako partner nevadil, a to 53, 97%. Vadil by 68 z nich (26,98%) a možnost nevím zvolilo 48 (19,05%).

graf č. 56: Odpovědi na otázku č. 26: Vadilo by Vám, kdyby byl partnerem Vaší dcery / Vašeho syna cizinec obecně?

Z grafu vyplývá, že cizinec jako partner by nevadil ani starším ani mladším respondentům.

H4 nebyla potvrzena.

4.2 Diskuze

Cílem empirické části bakalářské práce je zmapovat a analyzovat informovanost a názory občanů České republiky. Výzkum byl prováděn od 7.3 2017 do 16.4 2017. Vyplňování dotazníku zabralo respondentům průměrně 5 minut. Počet respondentů, kteří dotazník vyplnili, je 460.

Pro výzkumné šetření byla zvolena metoda dotazníku, který byl anonymní a obsahoval 26 otázek. První část otázek se zaměřovala na demografické údaje a druhá část se již zabývala informovaností a povědomím respondentů o dané problematice. Na dotazník odpovídalo více žen než mužů. Protože otázka č. 19 byla otevřená a počet slov nebyl omezen, někteří respondenti se více rozepsali a uvedli obsírněji svůj názor.

V jedné z otázek v dotazníku jsem se dotazovala, zda si lidé myslí, že nás mohou migranti připravit o pracovní příležitosti. Z odpovědí dotázaných vyplynulo, že si nadpoloviční většina nemyslí, že by nás měli o práci migranti připravit. 22,61% dotázaných si myslí, že nám migranti sebrat práci mohou. Je třeba si uvědomit, že valná většina z cizinců, kteří u nás pracují, zastávají často pracovní pozice, které nikdo jiný dělat nechce a jsou za to také tak ohodnoceni. Dle mého názoru, kdyby nebylo pracovníků – cizinců, neměl by nám kdo stavět domy nebo silnice, po kterých bychom jezdily. Protože cizinci často pracují v této sféře.

Dále jsem zjišťovala, zda lidé vnímají rozdíl mezi muslimem a islamistou. Z odpovědí vyplynulo, že 23,69% nevnímá žádný rozdíl mezi těmito dvěma skupinami. Muslimové jsou nenásilná skupina věřících, kterých jsou více jak miliarda věřících. Kdežto islamisté, jsou ti, které vidíme v médiích s maskami přes hlavu. Je těžké člověka, který nevnímá rozdíl mezi těmito dvěma odlišnými skupinami přesvědčit, že islám je náboženství jako každé jiné a ne všichni jsou teroristé.

Z dotazníkového šetření také vyplynulo, že 40,65% dotázaných se cítí ohroženo příchodem cizinců. Je pochopitelné, že lidé mají strach z něčeho pro ně neznámého, což migranti hlavně z muslimských zemí jsou. Občané z arabských zemí mají svá pravidla a zákony, které někteří extremisté praktikují i v Evropě (šaría). V posledních letech kladnému přijetí migrantů nepřispívá ani fakt, že se v okolních státech odehrávají teroristické útoky namířené proti Evropanům.

Jak bylo popsáno výše, otázka č. 19 byla otevřená. Odpovědi některých respondentů byly opravdu vyčerpávající, kdy se snažili popsat migranty co nejvíce. Ovšem některé odpovědi byly zarážející a to z toho důvodu, že byly napsány velmi vulgárně a mnohdy i lidmi s vysokoškolským vzděláním.

Otázky č. 20 a č. 23 se týkaly konkrétně muslimů. Otázkou první jsme zjišťovali, zda by dotazujícím vadilo, kdyby byl jejich soused muslim a otázkou druhou, zda by dotazujícím vadilo, kdyby byl jejich spolupracovník nebo spolužák muslim. Na obě otázky občané České republiky odpověděli, že by jim tato skutečnost nevadila. Téměř 14% dotazovaných u obou otázek zvolilo možnost nevím. Pravděpodobně je to z toho důvodu, že by záleželo na tom, jaký by to byl člověk, než na jeho samotné víře a je těžké to takhle posoudit.

Jedinou hypotézou, která se potvrdila, se týká lidí s vyšším a nižším vzděláním. Tedy, že lidé s vyšším vzděláním mají o migraci větší povědomí než lidé s nižším vzděláním. Dá se předpokládat, že je to z toho důvodu, že lidé s vyšším vzděláním se o migraci zajímají aktivněji a hledají si o ní relevantní zdroje a většina vlivu médií tolik nepodléhá.

Je potřeba, aby se lidé s touto tematikou seznamovali za pomoci knih a článků, které jsou relevantní a zjišťovaly si informace samy a nepodléhaly poplašným zprávám. Ve svých předvolebních programech se i mnozí čeští politikové prezentují tím, že zastaví příchod migrantů do České republiky. Ale jak jim v tom chtějí zabránit? Místo toho by se měli snažit, aby se u nás migranti integrovali a nebyli terčem nenávisti.

ZÁVĚR

Cílem mé bakalářské práce bylo zjistit a shrnout poznatky o problematice migrační krize, se zaměřením na informovanost, povědomí a vnímání migrační krize.

Teoretická část je rozdělena do dvou kapitol. V kapitole první jsem se věnovala historii migrace ve světě, jaké mohou být příčiny migrace a vysvětlila jsem si pojmy jako je kulturní konflikt, rasismus nebo xenofobie. Hovořila jsem o menšinách a migrantech v České republice a taky jsme popsali muslimskou komunitu u nás, její zvyklosti, zákony a právo.

Ve druhé části práce popisují, jak nás ovlivňují média nebo jak se obchoduje s lidmi, kteří se snaží dostat do jiné země za lepším životem. Taky jsem se zaměřila na diskutované téma, jakým jsou nemoci, které k nám nově přichozí mohou přinášet. V další podkapitole jsem popsala migrační a azylovou politiku a nemohla jsem opomenout taky sociální práci s migranty, kterou považují také za důležitou.

Z empirického výzkumu byly zjištěny zajímavé informace. Mé očekávání bylo, že ženy budou mít vůči cizincům přátelštější nastavení než muži a to z toho důvodu, že ženy jsou od přírody vnímavější a citlivější. Tato hypotéza nebyla potvrzena. Muži i ženy mají dle dotazníkového šetření podobné názory. Z výzkumu se potvrdilo, že lidé s vyšším vzděláním mají o migrační krizi větší povědomí než lidé s nižším vzděláním.

Migrační krize patří k velmi závažným problémům, který je třeba řešit a ne nad nimi přivírat oči. Je jednoduché si migranty zaškatulkovat jako ty špatné.

Závěrem bych chtěla říci, že úsilí na bakalářské práci pro mne bylo zajímavou a velmi přínosnou zkušeností. Bakalářská práce pro mne byla těžkým úkolem, avšak jsem ráda, že díky této práci jsem se mohla dozvědět informace, které jsem neznala, možná některé tušila. V úvodu jsem vyslovila přání, aby bakalářská práce čtenáře seznámila s danou problematikou a poskytla mu tak cenné informace, včetně kvantitativního výzkumu a ze srdce si přeji, aby se mi to podařilo.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

- [1] BEDNÁŘ, Vojtěch, 2012. *Krizová komunikace s médii*. Praha: Grada Publishing. ISBN 978-80-247-3780-5.
- [2] BENDL, Stanislav a kol., 2015. *Vychovatelství: Učebnice teoretických základů oboru*. Praha: Grada Publishing. ISBN 978-80-247-4248-9.
- [3] ČENĚK, Jiří, Zdeňka, VYKOUKALOVÁ a Josef, SMOLÍK, 2016. *Interkulturní psychologie: Vybrané kapitoly*. Praha: Grada Publishing. ISBN 978-80-274-5414-7.
- [4] ČERVENKOVÁ, Denisa a Albert Peter, RETHMANN, 2009. *Islám v českých zemích*. Praha: Centrum pro studium migrace. ISBN 978-80-7021-852-5.
- [5] DUBSKÝ, Josef, Karel, MURDZA a Lukáš, URBAN, 2011. *Masová komunikace a veřejné mínění*. České Budějovice: PROTISK. ISBN 978-80-247-3563-4.
- [6] DEVITO, Joseph, 2008. *Základy mezilidské komunikace – 6. vydání*. Praha: Grada Publishing. ISBN 978-80-247-2018-0.
- [7] ESS, van Josef a Hans KÜNG, 1997. *Křesťanství a islám*. Praha: Vyšehrad. ISBN 80-7021-262-4.
- [8] GILES, David, 2012. *Psychologie médií*. Praha: Grada Publishing. ISBN 978-80-247-3921.
- [9] GRINC, Jaroslav, 2010. *Právo pro politology*. Praha: Grada Publishing. ISBN 978-80-247-2921-3.
- [10] HOKOVSKÝ Radko, Jiří KOPAL a kol. *Politics and policies of integration in Austria, Hungary, Czechia, Denmark and the EU level*. Brno: Liga lidských práv. ISBN 978-80-87414-12-5.
- [11] KOKAISL, Petr, 2009. *Geografie náboženství: Úvod do problematiky studia světových náboženských systémů*. Praha: Provozně ekonomická fakulta ČZU, Katedra Psychologie. ISBN 978-80-213-1935-6.
- [12] KOLEKTIV AUTORU, 2008. *Metody sociální práce s imigranty, azylanty a jejich dětmi*. Praha: Triton. ISBN: 978-80-7387-097-3.
- [13] KUNEŠOVÁ, Hana a kol., 2006. *Světová ekonomika: nové jevy a perspektivy*. Praha: C. H. Beck. ISBN 80-7179-455-4.

- [14] KUTNOHORSKÁ, Jana, 2013. *Multikulturní ošetřovatelství pro praxi*. Praha: Grada Publishing. ISBN 978-80-247-4413-1. [25] ČERVENKOVÁ, Denisa a Albert – Peter, RETHMANN, 2009. *Islám v českých zemích*. Praha: Centrum pro studium migrace. ISBN 978-80-7021-852-5.
- [15] LHOŤAN, Lukáš, 2011. *Islám a islamismus v České republice*. Pstruží: Lukáš Lhoťan. ISBN 978-80-904932-1-6.
- [16] NAVRÁTIL, P. a L. MUSIL., 2000. *Sociální práce s příslušníky menšinových skupin*. Sborník prací fakulty sociálních studií brněnské univerzity, Sociální studia č. 5. Masarykova univerzita Brno.
- [17] NIESSEN, Jan. 2000. *Rozmanitost a soudržnost: nové úkoly v oblasti integrace imigrantů a menšin*. Praha: Rada Evropy. ISBN 92-871-4345-5.
- [18] NIK, a kol., 2012. *Konflikt a obnova v Afghánistánu: kontext, prostředí a zájmy*. Praha: Ústav mezinárodních vztahů, v. v. i.. ISBN 978-80-87558-06-5.
- [19] PALATKOVÁ, Monika, 2014. *Mezinárodní turismus: 2., aktualizované a rozšířené vydání*. Praha: Grada Publishing. ISBN 978-80-247-4862-7.
- [20] PALÁT, Milan, 2013. *Ekonomické aspekty mezinárodní migrace: Teorie a praxe v Evropské unii*. Ostrava: KEY Publishing. ISBN 978-80-7418-161-0.
- [21] PETRÁŠ, René, Helena PETRŮV a Harald Christian SCHEU. *Menšiny a právo v České republice*. Praha: Auditorium. ISBN 978-80-87284-00-1.
- [22] POSPÍCHALOVÁ, Adéla, 2009. *Média a migranti. Člověk v tísní*. Praha: Grada Publishing. ISBN 978-80-247-4248-9.
- [23] POTMĚŠIL, Jan, 2012. *Šaría – úvod do islámského práva*. Praha: Grada Publishing. ISBN 978-80-247-4379-0.
- [24] PRŮCHA, Jan, 2014. *Andragogický výzkum*. Praha: Grada Publishing. ISBN 978-80-247-5232-7.
- [25] TOLLAROVÁ, Blanka a kol., 2013. *Jsme lidé jedné Země: program prevence xenofobie a rasismu*. Praha: Portál. ISBN 978-80-262-0376-6.
- [26] TROUSIL, Michal, 2007. *Úloha a úskalí sociální práce s imigranty. Sociální práce/Sociálna práca. 2.*
- [27] SCHEU, Harald Christian a kol., 2011. *Migrace a kulturní konflikty*. Praha: Auditorium. ISBN 978-80-87284-07-0.

[28] SZALÓ, Csaba, 2007. *Transnacionální migrace: proměny identit, hranic a vědění o nich*. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury. ISBN 978-80-7325-136-9.

[29] UHEREK, Zdeněk a kol., 2016. *Migrace – historie a současnost*. Polanka nad Odrou: PANT občanské sdružení. ISBN 978-80-905942-9-6.

Internetové zdroje:

[30] *Budoucnost světových náboženství: Odhady růstu populace 2010–2050*, 2017. In: Rodon [online]. Rodon, 2011, [cit. 2017-04-17]. Dostupné z: <http://www.rodon.cz/clanky/Nabozenstvi/budoucnost-svetovych-nabozenstvi-odhady-rustu-populace-2010-2050-4590>.

[31] EURACTIV. *Azylová a imigrační politika*, 27. 10. 2006. In: Euractiv [online]. EU-Media, 2004-2016, [cit. 2017-04-17]. Dostupné z: <http://euractiv.cz/factsheet/vnitro-a-spravedlnost/azylov-a-imigran-politika/>.

[32] JUNGWIRTH, Tomáše, Josef, ŠMÍDA a Bronislav, TOMEK, 16. 10. 2015. *Analýza uprchlictví a migrace do Evropy – trendy a příčiny*. In: Zelení [online]. 2017, [cit. 2017-04-17]. Dostupné z: <http://www.zeleni.cz/analyza-uprchlictvi-a-migrace-do-evropy-trendy-a-priciny/>.

[33] KAVANOVÁ, Klára, 2008. *Environmentální migrace – úvod do tématu*. In: *Rozvojovka* [online]. Praha: CZECHIA, 2011-2017, [cit. 2017-04-17]. Dostupné z: <http://www.rozvojovka.cz/analyzy/38-environmentalni-migrace-uvod-do-tematu.html..>

[34] KULHAVÁ, Lucie, 2. 11. 2015. *SOCIÁLNÍ PRÁCE S MIGRANTY II. - Role sociálního pracovníka v integraci migrantů/uprchlíků do české společnosti*. In: Sociální novinky [online]. Praha: Konfederace sociálních služeb, 2017, [cit. 2017-04-14]. Dostupné z: <http://socialninovinky.cz/novinky-v-socialni-oblasti/513-socialni-prace-s-migranty-ii-role-socialniho-pracovnika-v-integraci-migrantu-uprchliku-do-ceske-spolecnosti>.

[35] KŘÍŽKOVÁ, Martina, 26. 5. 2006. *Neviditelná menšina – analýza mediálního obrazu českých muslimů*. In: *migrace online* [online]. Praha: Econnect, 2017 [cit. 2017-03-19]. Dostupné z: <http://migraceonline.cz/cz/e-knihovna/neviditelna-mensina-analyza-medialniho-obrazu-ceskych-muslimu>.

[36] *Migrace a uprchlictví v dějinách lidstva*. In: *uprchlík.ecn.cz* [online]. [cit. 2017-03-10]. Dostupné z: <http://uprchlik.ecn.cz/cz/historie.html>.

- [37] MOREIRA, Veronika, 22. 9. 2015. *Migrace uprchlíků a s ní spojená zdravotní rizika*. In: Tuberkulóza. Zdravě [online]. Zdravě, 2017, [cit. 2017-04-17]. Dostupné z: <https://tuberkuloza.zdrave.cz/migrace-uprchliku-a-s-ni-spojena-zdravotni-rizika/>.
- [38] *O migraci*. In: Inkluzivní škola [online]. Praha: META – společnost pro příležitosti mladých migrantů, 6. 4. 2017 [cit. 2017-04-15]. Dostupné z: <http://www.inkluzivniskola.cz/kdo-jsou-nove-prichozi/o-migraci>
- [39] *Odbor azylové a migrační politiky*, 22. 8. 2014. Migrační a azylová politika České republiky. In: Ministerstvo vnitra České republiky [online]. MVČR, 2017, [cit. 2017-05-02]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/azyl-pobyt-cizince-v-azylovych-zarizenich.aspx>.
- [40] *Odbor azylové a migrační politiky*, 29. 1. 2015. Pobyt cizince v azylových zařízeních. In: Ministerstvo vnitra České republiky [online]. MVČR, 2017, [cit. 2017-05-02]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/azyl-pobyt-cizince-v-azylovych-zarizenich.aspx>.
- [41] *Pašeráci lidí mají novou taktiku. Umírají tisíce uprchlíků*. In: Právě dnes – Křiklava Michal [online]. Ústí nad Labem: ANNECA, 7. 8. 2016 [cit. 2017-01-17]. Dostupné z: <http://zahranicni.eurozpravy.cz/evropa/164736-paseraci-lidi-maji-novou-taktiku-umiraji-tisice-uprchliku/>.
- [42] *Polská národnostní menšina*. In: Vláda České republiky [online]. Praha: Vláda ČR, 7. 4. 2006 [2017 – 03 - 16]. [1] Pašeráci lidí mají novou taktiku. Dostupné z: <https://www.vlada.cz/cz/ppov/rnm/mensiny/polska-narodnostni-mensina-16124/>.
- [43] Přehled – základní informace o provozovaných zařízeních. In: Správa uprchlických zařízení Ministerstva vnitra [online]. Praha: SUZ MV, 2017 [cit. 2017-03-16]. Dostupné z: <http://www.suz.cz/prehled/prehled/>.
- [44] RENDLOVÁ, Kateřina, 2017. *Nelegální migrace v ČR za rok 2016*. In: Policie České republiky – Služba cizinecké policie [online]. Policie ČR, 2017, [cit. 2017-04-19]. Dostupné z: <http://www.policie.cz/clanek/nelegalni-migrace-v-cr-za-rok-2016.aspx>.
- [45] *Sharia*. In: BBC [online]. UK: BBC, 3. 9. 2009, [cit. 2017-03-18]. Dostupné z: http://www.bbc.co.uk/religion/religions/islam/beliefs/sharia_1.shtml.
- [46] *Sharia Law – List of Key Rules*. In: Billion Bibles [online]. [2017-03-18]. Dostupné z: <http://www.billionbibles.org/sharia/sharia-law.html>.

[47] *Strategie migrační politiky České republiky*, 2015. In: Strategie migrační politiky ČR [online]. Ministerstvo vnitra ČR, 2015, [cit. 2017-05-02]. Dostupné z: file:///C:/Users/s_janekova/Downloads/MV-Strategie_migracni_politiky_CR.pdf.

[48] *Terminologický slovník*. In: Ministerstvo vnitra České republiky [online]. Praha: MVČR, 2017 [2017-03-16]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/terminologicky-slovník.aspx>.

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

ČSFR Česká a Slovenská Federativní Republika

ČR Česká republika

EU Evropská unie

ISIL Islámský stát

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek č. 1: Světová náboženství.....	22
--	----

SEZNAM GRAFŮ

graf č. 1: Rozložení dle pohlaví	40
graf č. 2: Rozložení dle věkových skupin	40
graf č. 3: Nejvyšší dosažené vzdělání	41
graf č. 4: Velikost místa bydliště	42
graf č. 5: Náboženské vyznání	42
graf č. 6: Informace o migrace	43
graf č. 7: Pojem migrace	44
graf č. 8: Zkušenost s cizinci obecně	44
graf č. 9: Pokud ano, jakou?	45
graf č. 10: Obavy z kriminality	45
graf č. 11: Obavy ze zhoršení ekonomiky	46
graf č. 12: Migranti a nemoci	46
graf č. 13: Pracovní příležitosti	47
graf č. 14: Integrace migrantů	47
graf č. 15: Muslim a islamista	48
graf č. 16: Migranti	48
graf č. 17: Ohrožení cizinci	49
graf č. 18: Uprchlické kvóty	49
graf č. 19: Soused muslim	50
graf č. 20: Soused Asiat	51
graf č. 21: Soused černochoch	52
graf č. 22: Spolužák muslim	52
graf č. 23: Spolužák Asiat	53
graf č. 24: Spolužák černochoch	53
graf č. 25: Cizinec jako partner dítěte	54
graf č. 26: Odpovědi na otázku č. 8: Máte osobní zkušenosti s cizinci obecně?	55

graf č. 27: Odpovědi na otázku č. 10: Máte obavy, že se zvýší kriminalita s příchodem migrantů?	55
graf č. 28: Odpovědi na otázku č. 12: Myslíte si, že migranti s sebou přinášejí nemoci?	56
graf č. 29: Odpovědi na otázku č. 13: Myslíte si, že nás může příchod migrantů připravit o pracovní zkušenost?	57
graf č. 30: Odpovědi na otázku č. 14: Myslíte si, že by se měli migranti plně integrovat?.....	57
graf č. 31: Odpovědi na otázku č. 17: Cítíte se ohroženi příchodem cizinců?	58
graf č. 32: Odpovědi na otázku č. 26: Vadilo by Vám, kdyby byl partnerem Vaší dcery/ Vašeho syna cizinec obecně?	58
graf č. 33: Odpovědi na otázku č. 1: Jste?	60
graf č. 34: Odpovědi na otázku č. 8: Máte osobní zkušenost s cizinci obecně?	60
graf č. 35: Odpovědi na otázku č. 10: Máte obavy, že se zvýší kriminalita s příchodem migrantů?	61
graf č. 36: Odpovědi na otázku č. 11: Máte obavy ze zhoršení ekonomické stránky při přijetí migrantů?	61
graf č. 37: Odpovědi na otázku č. 14: Myslíte si, že by se měli migranti plně integrovat?	62
graf č. 38: Odpovědi na otázku č. 17: Cítíte se ohroženi příchodem migrantů?	62
graf č. 39: Odpovědi na otázku č. 26: Vadilo by vám, kdyby byl partnerem Vaší dcery / Vašeho syna cizinec obecně?	63
graf č. 40: Odpovědi na otázku č. 3: Jaké je Vaše nejvyšší dosažené vzdělání?	64
graf č. 41: Odpovědi na otázku č. 11: Máte obavy ze zhoršení ekonomické stránky při přijetí migrantů?	64
graf č. 42: Odpovědi na otázku č. 12: Myslíte si, že s sebou migranti přinášejí nemoci?.....	65

graf č. 43: Odpovědi na otázku č. 13: Myslíte si, že nás mohou migranti připravit o pracovní příležitosti?	65
graf č. 44: Odpovědi na otázku č. 15: Vnímáte rozdíl mezi muslimem a islamistou?.....	66
graf č. 45: Odpovědi na otázku č. 16: Uvědomujete si, že migrantem není jen občan z arabského svět.....	67
graf č. 46: Odpovědi na otázku č. 18: Souhlasíte s přerozdělováním migrantů, tzv. kvótami?	67
graf č. 47: Odpovědi na otázku č. 2: Kolik je Vám let?	68
graf č. 48: Odpovědi na otázku č. 8: Máte osobní zkušenost s cizinci obecně?	68
graf č. 49: Odpovědi na otázku č. 10: Myslíte si, že se zvýší kriminalita s příchodem cizinců?.....	69
graf č. 50: Odpovědi na otázku č. 11: Máte obavy ze zhoršení ekonomické stránky při přijetí migrantů?	70
graf č. 51: Odpovědi na otázku č. 12: Myslíte si, že migranti s sebou přinášejí nemoci....	70
graf č. 52: Odpovědi na otázku č. 13: Myslíte si, že nás mohou migranti připravit o pracovní příležitosti?	71
graf č. 53: Odpovědi na otázku č. 18: Souhlasíte s přerozdělováním migrantů, tzv. kvótami?	71
graf č. 54: Odpovědi na otázku č. 20: Vadilo by Vám, kdyby byl Váš soused muslim?...	72
graf č. 55: Odpovědi na otázku č. 23: Vadilo by Vám, kdyby byl Váš spolupracovník/spolužák muslim?	73
graf č. 56: Odpovědi na otázku č. 26: Vadilo by Vám, kdyby byl partnerem Vaší dcery / Vašeho syna cizinec obecně?	73

SEZNAM PŘÍLOH

P1 Dotazník

PŘÍLOHA P I: DOTAZNÍK

Vážené respondentky, vážení respondenti,

obracím se na Vás s žádostí o vyplnění mého dotazníku, který poslouží jako podklad pro bakalářskou práci na téma „Vnímání migrační krize občany České republiky“.

Dovoluji si Vás požádat o co nejpřesnější a pravdivé vyplnění dotazníku. Účast ve výzkumu je anonymní a dobrovolná.

Předem děkuji za spolupráci,

Sandra Janeková

studentka Fakulty humanitních studií UTB ve Zlíně

1. Jste?

- Žena
- Muž

2. Kolik je Vám let?

- 18 – 30
- 31 – 40
- 41 – 59
- nad 60

3. Jaké je Vaše nejvyšší dosažené vzdělání?

- Základní
- Středoškolské bez maturity s výučním listem
- Středoškolské s maturitou
- Vyšší odborné
- Vysokoškolské I. stupně
- Vysokoškolské II. stupně
- Vysokoškolské III. stupně

4. Velikost místa Vašeho bydliště podle počtu obyvatel?

- Do 2000 obyvatel
- 2000 - 10 000 obyvatel
- 10 000 – 100 000 obyvatel
- 100 000 – 1 000 000 obyvatel
- Nad 1 000 000 obyvatel

5. Jakého jste náboženského vyznání?

- Žádné, jsem bez víry nebo ateista
- Křesťanství
- Římskokatolické
- Judaismus
- Islám
- Jiné, (doplňte prosím)

6. Kde získáváte informace o migraci? (můžete zvolit i více možností)

- Televize
- Časopisy
- Sociální sítě
- Od kamarádů
- Ve škole
- Osobní zkušenost
- Internet
- Jiné, (doplňte prosím)

7. V současnosti se hodně hovoří o migrační krizi. Střetli jste se někdy s tímto pojmem?

Pokud ano, kde jste ho slyšeli?

- Ne
- Ano, (doplňte prosím)

8. Máte osobní zkušenost s cizinci obecně? (při možnosti ne, přejděte na otázku č. 10)

- Ano
- Ne

9. Pokud ano, jakou?

- Velmi dobrý
- Spíše dobrý
- Dobrý
- Spíše špatný
- Velmi špatný

10. Máte obavy, že se zvýší kriminalita s příchodem migrantů?

- Určitě ano
- Spíše ano
- Nevím
- Spíše ne
- Určitě ne

11. Máte obavy ze zhoršení ekonomické stránky při přijetí migrantů?

- Určitě ano
- Spíše ano
- Nevím
- Spíše ne
- Určitě ne

12. Myslíte si, že migranti s sebou přinášejí nemoci?

- Určitě ano
- Spíše ano
- Nevím
- Spíše ne
- Určitě ne

13. Myslíte si, že nás může příchod migrantů připravit o pracovní příležitosti?

- Určitě ano
- Spíše ano
- Nevím
- Spíše ne
- Určitě ne

14. Myslíte si, že by se migranti měli plně integrovat?

- Určitě ano
- Spíše ano
- Nevím
- Spíše ne
- Určitě ne

15. Vnímáte rozdíl mezi muslimem a islamistou?

- Určitě ano
- Spíše ano
- Nevím
- Spíše ne
- Určitě ne

16. Uvědomujete si, že migrantem není jen občan arabského světa?

- Určitě ano
- Spíše ano
- Nevím
- Spíše ne
- Určitě ne

17. Cítíte se ohrožení příchodem cizinců?

- Určitě ano
- Spíše ano
- Nevím
- Spíše ne
- Určitě ne

18. Souhlasíte s přerozdělováním migrantů, tzv. kvótami?

- Určitě ano
- Spíše ano
- Nevím
- Spíše ne
- Určitě ne

19. Popište, jak si představujete typického migranta?

.....
.....

20. Vadilo by Vám, kdyby byl Váš soused muslim?

- Určitě ano
- Spíše ano
- Nevím
- Spíše ne
- Určitě ne

21. Vadilo by Vám, kdyby byl Váš soused Asiat?

- Určitě ano
- Spíše ano
- Nevím
- Spíše ne
- Určitě ne

22. Vadilo by Vám, kdyby byl Váš soused černoch?

- Určitě ano
- Spíše ano
- Nevím
- Spíše ne
- Určitě ne

23. Vadilo by Vám, kdyby byl Váš spolupracovník / spolužák muslim?

- Určitě ano
- Spíše ano
- Nevím
- Spíše ne
- Určitě ne

24. Vadilo by Vám, kdyby byl Vás spolupracovník / spolužák Asiat?

- Určitě ano
- Spíše ano
- Nevím
- Spíše ne
- Určitě ne

25. Vadilo by Vám, kdyby byl Vás spolupracovník / spolužák černoch?

- Určitě ano
- Spíše ano
- Nevím
- Spíše ne
- Určitě ne

26. Vadilo by Vám, kdyby byl partnerem Vaší dcery / Vašeho syna cizinec obecně?

- Určitě ano
- Spíše ano
- Nevím
- Spíše ne
- Určitě ne